

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Kvantitativní analýza videozáznamu týmového herního výkonu v utkáních
ženského národního týmu ČR na MS 2014 v Turecku**

Autor práce: Martina Míková

Studijní obor: Tělesná výchova a sport

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: PaedDr. M. Velenský, Ph.D.

Katedra: Katedra sportovních her

2016

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila pouze pramenů uvedených v seznamu použité literatury.

V Praze dne

.....

Martina Míková

Děkuji vedoucímu bakalářské práce PaedDr. Michaelu Velenskému, Ph.D. za rady a konzultace, propůjčení a doporučení odborných publikací a literatury, a za předlohu použitých materiálů pro výzkum práce.

Dále děkuji internetovému serveru ČT4 sport za poskytnutí videozáznamů.

ABSTRAKT

Název práce: Kvantitativní analýza videozáznamů týmového herního výkonu v utkáních ženského národního týmu ČR na MS 2014 v Turecku

Cíle práce: Cílem práce je srovnání týmových herních ukazatelů družstva ČR a jejich soupeřek. Na základě tohoto srovnání proběhne konfrontace obou družstev po utkání a zjistíme rozdíly a odlišnosti v jejich herním výkonu.

Metody práce: Hlavní metodou práce je kvantitativní analýza videozáznamu 4 utkání mezi týmem ČR a jeho soupeřkami. Z videozáznamu budeme metodou pozorování zaznamenávat charakteristiku o utkání a následně jí srovnávat v rámci zúčastněných týmů

Výsledky práce: Výsledky mají ukázat, proč český tým vyhrál nebo naopak prohrál v jednotlivých utkáních.

Klíčová slova: basketbal, týmový herní výkon, kvantitativní analýza videozáznamu, charakteristika, rozdíly, výsledek

ABSTRACT

Title of work: The Quantitative analysis of a team performance video recording of games of Czech national women team at the World championship 2014 in Turkey

Objectives of Thesis: The aim of the thesis is to compare indicators of the team game performance of Team Czech republic and its rivals. On the basis of this comparison will be a confrontation of both teams after the match and find differences in their game performance.

Methods of work: The main method of the thesis is quantitative analysis of 4 selected video game between Team Czech republic and its rivals. The video will be recorded by observing the characteristics of the game and then had to compare the participating teams.

Results of work: The results should show probable causes of wins and losses in selected games.

Key words: basketball, team game performance, quantitative analysis of the video, charakteristics, diferences, result

Seznam použitých zkratk

THV - týmový herní výkon

KVANTÝM - kvantitativní analýza videozáznamu týmového herního výkonu

PMK - počet míčů pod kontrolou

SK - střelba z krátké vzdálenosti

SS - střelba ze střední vzdálenosti

SD - střelba z dlouhé vzdálenosti

DO - střelba z krátké, či střední vzdálenosti bezprostředně po útočném doskoku

RÚS - relativní úspěšnost střelby, v % = efektivita střel z pole bez trestných hodů

TH - trestné hody

AÚS - absolutní úspěšnost střelby, v % = efektivita střel z pole + trestných hodů do -
útočné doskoky bez následné bezprostřední střelby na koš

ZPŘ - ztráty míče ze špatné přihrávky, přihrávky končící v zázemí

ZPP - ztráty míče kvůli přestupkům, porušení pravidel, útočné osobní chyby

ZBL - ztráty míče po bloku soupeře

ZJ - jiné ztráty míče, například po vypíchnutí míče obráncem

ZPMK - celkové ztráty míče z celkového počtu míčů pod kontrolou

PÚ - postupný útok

RP - rychlý protiútok

OD - obranné doskoky po neúspěšné střelbě soupeře

CEÚ - celková úspěšnost (efektivita v %) útočných akcí

RÚO - relativní úspěšnost (efektivita v %) obrany týmu = obranné doskoky + počet celkových ztrát soupeře

KDE - konečná úspěšnost (efektivita v %) týmového herního výkonu = CEÚ + RÚO/

PMK * 100

ČR – Česká republika

ME – Mistrovství Evropy

MS – Mistrovství světa

OH – Olympijské hry

Obsah

1.	ÚVOD	1
2.	TEORETICKÁ ČÁST	3
2.1.	Charakteristika a historie basketbalu	3
2.2.	Historie Mistrovství světa	7
2.3.	Systematika basketbalu	10
2.3.1.	Herní činnosti jednotlivce	10
2.3.2.	Herní kombinace	11
2.3.3.	Herní systémy	12
2.4.	Sportovní výkon v basketbale	13
2.4.1.	Sportovní výkon družstva	13
3.	CÍLE A ÚKOLY PRÁCE	15
4.	METODY PRÁCE.....	17
4.1.	Popis sledovaného souboru.....	17
4.2.	Použitě metody.....	18
4.2.1.	Charakteristiky o utkání.....	18
4.2.2.	Použitá metoda.....	19
4.3.	Sběr dat a jejich analýza	21
5.	VÝSLEDKOVÁ ČÁST	22
5.1.	Ukazatele týmového herního výkonu	22
5.2.	Srovnání ukazatelů týmového herního výkonu ze všech utkání české reprezentace na MS 2014 ...	22
5.2.1.	THV v utkání Česká republika proti Brazílii	22
5.2.1.1.	Shrnutí utkání Brazílie x Česká republika	31
5.2.2.	Srovnání THV v utkání Česká republika x Japonsko	33
5.2.2.1.	Shrnutí utkání Česká republika x Japonsko ze záznamového archu	39
5.2.3.	Srovnání THV v utkání Španělsko x Česká republika	41
5.2.3.1.	Shrnutí utkání Španělsko x Česká republika ze záznamového archu	45
5.2.4.	Srovnání THV v utkání Česká republika x Kanada	47
5.2.4.1.	Shrnutí utkání Česká republika x Kanada.....	51
5.2.5.	Souhrn 4 utkání ČR x ostatním týmům	53
6.	ZÁVĚR.....	58
	POUŽITÁ LITERATURA	61

1. ÚVOD

V této práci se budu zabývat kvantitativní analýzou týmového herního výkonu české, ženské reprezentace na mistrovství světa v roce 2014 v Turecku, které se konalo ve dnech od 27. září – 5. října.

Toto téma jsem zvolila, protože mě jako aktivní hráčku basketbalu baví sledovat veškerá utkání basketbalu, různě je porovnávat a analyzovat. V roce 2010 získaly na mistrovství světa české hráčky stříbrné medaile, když nestačily až ve finálovém utkání na favorizovaný tým USA a mě zajímalo, jestli po 4 letech dokážou navázat na úspěch z minulého šampionátu. Během těchto 4 let se zúčastnily české reprezentantky 3 velkých turnajů, na kterých se nedokázaly již tak dobře umístit, jako v roce 2010. V roce 2011 se české reprezentantky zúčastnily mistrovství Evropy v Polsku. Tento turnaj byl i zároveň kvalifikací na letní olympijské hry v Londýně. Česky se umístily na 4. místě, když v utkání o 3. místo nestačily na Francii. Následně se pak kvalifikovaly na olympijské hry v Londýně v roce 2012, kde skončil tým pod vedením Lubomíra Blažka již ve čtvrtfinále, když opět prohrál s týmem Francie. Posledním velkým turnajem bylo mistrovství Evropy ve Francii v roce 2013, kde skončil český tým na 6. místě, když prohrál v utkání o 5. místo s Běloruskem. Tým prošel mnoha změnami a opustily ho hráčky, které patřily v roce 2010 mezi klíčové. Mezi tyto hráčky patřila například Hana Horáková nebo Ivana Večeřová. Stále však v Českém týmu zůstala střelkyně Eva Vítečková, jedna z nejvyšších hráček Petra Kulichová nebo Kateřina Elhotová.

Nejvíce mě zajímal herní projev českého družstva v porovnání s ostatními týmy světové skupiny. Hlavním záměrem bylo odhalení největších slabin a naopak nejvíce dominantních prvků, které se objevovaly v týmovém herním výkonu Češek.

Jak jsem se již zmínila na úplném začátku, k odhalení příčin kvality české reprezentace bude použita kvantitativní analýza videozáznamu, ze které sběrem dat a zaznamenáváním herních aktivit získám potřebná data. V teoretické části se zaměřím spíše na obecný basketbal, něco málo z historie této sportovní hry, historii jednotlivých mistrovství světa, dále vysvětlím několik pojmů, které se týkají basketbalu, aby si každý mohl vytvořit správnou představu o herních činnostech a herním výkonu. Ve výsledkové části budu srovnávat na základě

zhlédnutých utkání rozdíl v herním pojetí hry Češek a jejich soupeřek. Tímto způsobem zjistíme, proč byly, a naopak nebyly Češky v jednotlivých utkáních úspěšné.

Tyto charakteristiky jsou typické především pro sportovní hry. Jsou známé již od počátku jejich realizace v utkáních. Zjišťovalo se tak, v čem byl vítězný celek lepší, než soupeř. Základní ukazatele v mé práci jsou stejné se všemi ostatními charakteristikami v basketbale, avšak pro další potřeby v práci, jsem vytvořila i jiné ukazatele efektivit, a proto není má charakteristika totožná se statistikou z běžného utkání pod záštitou FIBA, či WNBA.

Hlavním cílem bylo tedy zjistit konečné umístění českých reprezentantek na mistrovství světa v roce 2014. Vytvořila jsem tedy pro lepší orientaci z každého zápasu tabulku a graf, kde je jasné, v jakých herních činnostech byly Češky lepší či horší než jejich soupeřky, v čem by se měly Češky zlepšovat a na co se zaměřit, aby byl jejich výkon lepší a snížila se tak konkurence ostatních družstev.

2. TEORETICKÁ ČÁST

2.1. Charakteristika a historie basketbalu

V roce 1891 pracoval Dr. James Naismith jako učitel tělesné výchovy na Springfieldské YMCA International Training School. Byl požádán, zdali by se nepokusil vymyslet týmový sport, který by mohl být v čase nepříznivého počasí provozován v tělocvičně. V prosinci Naismith představil svým studentům novou hru, jejíž pravidla shrnul do 13 bodů. Na protilehlé strany tělocvičny přibil ve výšce 10 stop koše na sběr broskví, k nim přistavil žebříky a dva žáky pověřil vyndáváním míče z košů. Naismith vysvětlil pravidla osmnácti žákům své třídy a vyzval Franka Mahana a Duncana Pattona, aby si vybrali osm spoluhráčů a stranu, kdo kam bude hrát. R. Chase proměnil střelecký pokus ze střední části hřiště a historicky první zápas skončil výsledkem 1:0. U studentů si nový sport okamžitě získal oblibu a i z dalších škol brzy začaly chodit dotazy na pravidla. Po mnoha pokusech si Naismith vypůjčil a upravil některé herní prvky z fotbalu, amerického fotbalu, hokeje a dalších míčových her, které se nehrály v hale. To vedlo k vydání 13 pravidel ve školním časopisu „Triangle“ 15. ledna 1892. V pravidlech bylo i pět základních principů, které jsou obsaženy i v dnešních pravidlech:

1. Míč musí být hrán rukama;
2. S míčem se nesmí běhat;
3. Hráč nesmí omezovat svého soupeře nebo mu bránit v pohybu;
4. Obě mužstva se pohybují po stejném území, ale nesmí docházet k osobnímu kontaktu;
5. Obroučka koše je umístěna ve výšce a je vodorovně;

Pravidla basketbalu se neustále mění a to z toho důvodu, že sportovní hru chtějí zrychlovat a aby byla pro diváky ještě více atraktivnější. Výraznou změnou prošla pravidla v roce 2000, kdy byla herní doba rozdělena do čtvrtin, místo dřívějších poločasů. Přejít z obranné na útočnou polovinu byl zkrácen z 10 na 8 sekund, na útok mají hráči místo 30 sekund o 6 méně a nejnovějším pravidlem je také zkrácení útoku po útočném doskoku na 14 sekund. Tyto změny vedly k celkovému zrychlení basketbalu a díky většímu počtu přestávek a odpočinku

také k vyšší intenzitě výkonu. Nyní se dá hovořit o basketbalu jako o tzv. „non-stop game“, tedy jako o sportovní hře, v níž se téměř nevyskytují hluchá místa a nedochází ke zpomalování utkání (Velenský, 1999).

Vývoj basketbalu je také velice ovlivněn třemi rozdílnými herními směry. Těmito směry je pojetí evropského basketbalu, resp. basketbalu organizačně přímo podléhajícímu FIBA, dále pojetí amerického univerzitního basketbalu NCAA a pojetí americké profesionální soutěže NBA. Každý z těchto směrů se vyznačuje drobnými odlišnostmi v herních stylech a dokonce také v pravidlech. Například evropský basketbal je charakteristický svojí „tvrdotí“ v obranné činnosti a taktickou vyzálostí v organizaci hry celého družstva. Neprofesionální americká, univerzitní soutěž NCAA je známa především bohatostí co se týká teoretických poznatků, které jsou probírány velmi přesně a detailně. Tento směr je velice otevřený a nebrání se změnám, proto se zde vyvíjí celá řada novinek, konkrétně například herních systémů. Soutěž NBA je známa svojí rychlostí, pestrostí různých způsobů herních činností, které působí velmi přitažlivě, zejména pro diváky. V řešení herních situací je NBA známa svou relativní jednoduchostí. Největším rozdílem proti ostatním dvěma směrům je stavění týmový herního výkonu na výrazných individuálních výkonech hráčů (Velenský a Kargr, 1999)

Odlišnosti pramení i z rozdílů, které se nacházejí v pravidlech. Podstata utkání však zůstává stejná. V NBA trvá jedna čtvrtina 12 minut, oproti pravidlům FIBA. Dalším rozdílem je fakt, že v pravidlech FIBA je mírně zvýhodněna obrana před útokem, což dokazuje pravidlo o 3 sekundách. Zatímco útočníci nesmí stát ve vymezeném území („v bedně“) déle jak 3 sekundy, tak v NBA zde nesmí stát ani obránci. Znevýhodňuje to tak týmy, které hrají zónovou obranu a tím pádem mají pak útočníci větší možnost vniknout do vymezeného území. V NBA je také k dispozici více time-outů a někdy jsou i delší, hra je pak více rozkouskovaná. K další odlišnosti patří fakt, že v NBA mají hráči dál tříbodové území než hráči hrající dle pravidel FIBA.

V počátečním období se počet hráčů na hřišti měnil od 5 – 7 podle počtu studentů ve třídě a velikosti hrací plochy. V roce 1895 hrávalo po vzájemné dohodě převážně 5 hráčů a po dvou letech byl tento počet stanoven pravidly.

Záhy se sport rozšířil i mimo území USA. Podle dochovaných zmínek o prvních utkáních, se objevil basketbal poprvé v roce 1893 ve Francii, 1896 v Brazílii, 1897 v Čechách,

1900 v Austrálii, Číně, Japonsku, 1901 v Íránu. Větší rozmach v Evropě měl basketbal až po 1. světové válce.

První zmínkou v českých zemích bylo v roce 1897 představení basketbalu učitelem Jaroslavem Karáskem při hodině tělesné výchovy ve Vysokém Mýtě. O rok později pak vyšla česká pravidla. Velkým rozmachem v českých zemích byl také čas po 1. světové válce od roku 1919. Většina utkání byla sehraána atletickými družstvy. V roce 1921 vstoupil basketbal do českého volleybalového a basketbalového svazu, jehož předsedou byl J. A. Smotlacha. K největšímu rozšíření však došlo v roce 1934, kdy došlo k dohodě mezi svazem a Československou obcí sokolskou. V roce 1964 byl založen samostatný Československý basketbalový svaz, jehož předsedou se stal F. M. Marek. (Dobrá, Velenský, 1980). V tomto roce také došlo k největšímu úspěchu v mužském basketbalu, když Čechoslováci skončili na prvním místě na ME v Ženevě. K největším úspěchům ženského basketbalu v poslední době patří druhé místo na ME v roce 2003, první místo na MS juniorek v roce 2002 a druhé místo na domácím MS v roce 2010.

Po velkém rozmachu této sportovní hry převzala v roce 1932 její vedení Mezinárodní basketbalová federace, která sjednotila pravidla a začala se pořádat celá řada soutěží na úrovni klubů i národních družstev a to jak z hlediska národního, tak celosvětového. Mezi nejvýznamnější patří olympijský turnaj, který se koná jak pro mužský, tak pro ženský basketbal každé 4 roky. První olympijský turnaj se konal v roce 1936 na olympijských hrách v Berlíně. Ženský turnaj byl zařazen až v roce 1976 v Montrealu. Mistrovství světa, které se také koná každé 4 roky, ale vždy v letech, kdy není olympijský turnaj a probíhá od roku 1950, u žen od roku 1953. Dále pak mistrovství Evropy, které se koná každé 2 roky a to vždy, když není ani mistrovství světa a ani olympijský turnaj. První ME proběhlo v roce 1935 a u žen v roce 1938. Účast na těchto turnajích je podmíněna účastí na kvalifikacích s požadovaným umístěním, tudíž vyžaduje vysokou sportovní herní výkonnost.

Za nejprestižnější basketbalovou soutěž je považována NBA – v překladu Národní basketbalová asociace. Byla založena 6. června 1946 v New Yorku jako Basketball association of America (BAA). Současný název nese od roku 1949. NBA je plně profesionální soutěž, která se hraje v Severní Americe a je rozdělena do dvou konferencí, které se nazývají Western (západní) a Eastern (východní). Ze základní části postoupí vždy 8 nejlepších týmů z každé konference do vyřazovací části play-off. Nejúspěšnějšími týmy

historie jsou Boston Celtics, Los Angeles Lakers a Chicago Bulls. V NBA jsou hráči právem považováni za nejlepší. NBA není soutěží FIBA, ale hráči se smějí od roku 1990 – na základě dohody mezi oběma organizacemi – zúčastňovat LOH a MS. K popularitě basketbalu tak přispěl i start amerických profesionálů na LOH v Barceloně v roce 1992.

V současnosti je pod Mezinárodní basketbalovou federací (FIBA) kolem 200 členských států a další o členství žádají. V celosvětovém měřítku je registrováno až 300 milionů hráčů a jistě to není konečné číslo a to z toho důvodu, že orgány FIBA se snaží rozšiřovat basketbal mezi dětmi a mládeží.

Basketbal nebo také česky košíková, je jedním z nejrozšířenějších a nejoblíbenějších týmových sportů na světě. Hraje se na obdélníkovém hřišti o rozměrech 28 x 15 m. Je to rychlá, dynamická a technická kolektivní hra brankového typu. Dle oficiálních pravidel ji hrají dvě družstva. V každém týmu je 5 hráčů, kteří v průběhu utkání mohou být libovolně střídáni náhradníky. Basketbal se odlišuje oproti jiným sportovním hrám brankového typu – fotbal, házena apod., především tím, že branky, respektive koše jsou zavěšeny vodorovně nad zemí. Konstrukce koše se skládá z desky, obroučky, která má průměr 45 cm a sítě, která je dlouhá přibližně 40 – 45 cm. Výška zavěšení koše je 3,05 m. V mládežnických kategoriích je koš níž a to ve výšce 2,60 m. Tím pádem se tedy v basketbale nemůžeme setkat s klasickou hráčskou funkcí, jako u všech ostatních sportovních her brankového typu a tím je pozice brankáře. Všichni hráči se aktivně zapojují do útoku, i do obrany. Úseky mezi obranou a útokem se v basketbalové terminologii označují jako přechodová fáze (Táborský a kolektiv, 2007). Základním způsobem realizace sportovní hry je utkání, které trvá dohromady 40 minut a je rozděleno do 4 stejně dlouhých úseků. Hraje se tedy 4x 10 minut čistého času, což znamená, že při každém přerušení hry se zastaví čas. Mezi každým hracím obdobím je pauza 2 minuty a mezi druhým a třetím obdobím je pauza 15 minut. Vítězem je to družstvo, které má na konci utkání více bodů. Každý bod se získává z úspěšné střely na soupeřův koš. Pokud se stane, že je skóre na konci utkání nerozhodné, tak se nastavuje dalších 5 minut čistého času do té doby, než jedno družstvo nemá alespoň o jeden bod více. Koš může mít hodnotu od 1 bodu do 3 bodů, záleží na tom, z jaké vzdálenosti se podaří hráči koš vsítit. Pokud promění trestný hod, tak získá družstvo 1 bod, je – li koš dosažen ze vzdálenosti tzv. dvoubodového území, které je ohraničeno čarou 3 bodového oblouku, připíše si družstvo 2 body, pokud se hráči povede zaznamenat koš z třibodového území, tak družstvo získá 3 body.

2.2. Historie Mistrovství světa

Historii mistrovství světa bychom si mohli rozdělit na 2 éry. Tou první byla doba, kdy dominovaly všem MS hráčky tehdejšího Sovětského svazu a tou druhou byla doba, kdy všechny šampionáty vyhrávaly americké profesionálky. První MS se uskutečnilo v roce 1953 v Chile a tyto dva státy získaly dohromady 13 titulů. Američanky jich získaly 7 a Rusky respektive Sovětský svaz 6. Občas se podařilo jedny z těchto favoritek porazit, jako například v roce 2006, kdy se to ve finále podařilo Australankám.

Pokud se tedy zaměříme na úplný začátek, tak na 1. MS v Chile, které se konalo v roce 1953, zvítězily hráčky USA, když ve finále zdolaly domácí Chilanky 48 : 36. Američanky měly tým složený ze studentek obchodu na jedné z univerzit, věnující se basketbalu. Hlavní postavou byla Katherine Washingtonová. Jejich cesta za vítězstvím byla navíc zjednodušena tím, že Sovětky se tohoto MS nezúčastnily. Důvodem byl tehdejší komunistický režim a skutečnost, že v Sovětském svazu se sportu příliš nepřálo. Na MS se sešlo celkem 8 týmů z Ameriky a 2 z Evropy – Francie a Švýcarsko. Kvůli tomuto MS vystavěly v Chile dřevěný stadion a jednotlivá utkání navštěvovalo kolem 35 tisíc diváků. Nejpamátnejší se stalo utkání Paraguay – Kuba. V tomto utkání se 3 krát prodlužovalo a nakonec se z vítězství radovala Paraguay. Na další MS, které se konalo v Brazílii v roce 1957, již sovětské hráčky odcestovaly, avšak ve finále podlehly Američankám o 3 body 48 : 51. Na tomto šampionátu se poprvé zavedla inovativní metoda základních skupin, s kterou přišel generální sekretář FIBA Jones. Tato metoda se s obměnami používá dodnes. Ze tří skupin postoupilo do finální fáze turnaje po dvou celcích a k nim se připojily domácí Brazilký, které se na začátku obávaly toho, že podají slabý výkon a neprobojují se tedy do finálové skupiny. Na 3. místě se umístilo Československo, když porazilo Brazilký 83 : 70. Další MS se konalo již za dva roky, tedy v roce 1959 a konalo se poprvé v Evropě v SSSR. Na toto MS dorazilo pouze 8 celků z toho 7 z Evropy a 1 tým z Asie. Byl jím nováček z Jižní Koreje. Asijatky však prohrály všechna svá utkání. Domácí celek zdolal ve finále Bulharsko 51 : 38, kde dominovalo jejich duo Jereminová a Kuzněťsovová. Započala tak „rudá éra“. Podařilo se jim zvítězit na pátém MS po sobě. To se dodnes nepodařilo žádnému týmu. Čechoslovačky se opět umístily na 3. místě, když porazili tehdejší Jugoslávii 79 : 43. Nejlepší střelkyní byla Eva Hubálková, která patřila k největším oporám ČSR. Další šampionát byl plánovaný na rok 1963, ale nakonec se kvůli

organizačním problémům přesunul na rok 1964. Zúčastnilo se ho 13 celků a titul obhájily sovětské hráčky, které vedla 203 cm vysoká pivotka Salimovová. Ve finále se utkaly s výběrem Československa a porazily ho vysoko 70 : 35. Tato výhra je vůbec nejvýraznějším vítězstvím v rámci finálových soubojů v historii světových šampionátů vůbec. Další MS se uskutečnilo v Praze a Bratislavě v roce 1967. Do tehdejšího Československa se sjelo 11 týmů včetně Austrálie, Japonska a NDR. Největší zklamání byly velice slabé výkony Američanek, které skončily na posledním místě a na svém kontě měly pouze 1 výhru. Do finále se dostaly Korejky, když o jediný bod porazily Čechoslovačky. Sovětky je ve finále se svou 207 centimetrů vysokou Prokopenkovou porazily 83 : 50. O třetí místo se tedy utkaly hráčky Československa a NDR. Z výhry se radovaly Čechoslovačky a to 60 : 54. Po 14 letech se MS vrátilo zpět do Brazílie, když se Chille vzdalo pořadatelství. Nyní však šampionát probíhal v Sao Paulu. Poprvé hráčky procházely dopingovou kontrolou i testy pohlaví, přičemž nebyl odhalen žádný pozitivní případ. Vedení FIBA nechalo také poprvé vyrobit zlatý pohár pro vítěze a na turnaji se poprvé objevil africký celek – Madagaskar. Čtvrtý titul v řadě získal tým SSSR, který trénovala v tuto dobu Lidie Aleksejevová. Sovětky měly oporu v mladé, teprve 18leté Uljaně Semjovové, která disponovala výjimečnou silou a výškou. Čechoslovačky tedy prohrály 69 : 88. O třetí místo si zahrály domácí hráčky s Jižní Koreou, kterou porazily 70 : 63. Ani sedmé MS v Kolumbii nemělo jiné vítězky. Sovětky se staly po páté v řadě mistryněmi světa a zároveň již měli půlku ze svých 16 trofejí mistryň Evropy v řadě. Na 2. místě se překvapivě umístily Japonky, když podlehly Sovětkám ve finále 106 : 75 a na 3. místě se opět umístily Čechoslovačky, které porazily Itálii 55 : 45. Další zemí, která hostila mistrovství světa, byla Jižní Korea, konkrétně její hlavní město Soul. Byla to první destinace na asijském kontinentě, kde se konalo MS. Z politických důvodů sem však nedorazily obhájkyně titulu a z evropských zemí zavítala na toto mistrovství pouze Itálie, Francie a Nizozemsko. Na tomto šampionátu se Korejky střetly dvakrát s hráčkami USA. V prvním duelu je porazily, ale když se s nimi střetly podruhé ve finále, tak je Američanky porazily 82 : 64. O třetí místo se utkaly hráčky Kanady a Austrálie. Kanada zdolala Austrálii 66 : 57. Při devátém MS se již potřetí stala hostitelskou zemí Brazílie. Poprvé se na šampionátu uplatnil nový formát, kdy se po skončení finálové skupiny první dva celky utkaly o první místo a třetí se čtvrtým o třetí místo. Tohoto MS se zúčastnilo celkem 14 týmů. Teprve podruhé se mezi nimi ukázalo i Polsko, které obsadilo 7. místo. Africký kontinent zastupovala Demokratická republika Kongo. Na 1. místě se opět umístily hráčky SSSR, když porazily ve finále hráčky

USA o pouhé 2 body. Setkaly se s nimi i v základní skupině, kde Ameriku porazily o pouhý 1 bod. Na třetím místě se umístily hráčky Číny, když porazily Jižní Koreu 71 : 63. V roce 1986 přišel zlom, když 27 let neporažený Sovětský svaz na domácím šampionátu prohrál ve finále s Američankami 108 : 88. Posledním týmem, který Sovětky porazil, byl také tým Ameriky v závěrečném utkání na MS 1957. Sovětky se nezúčastnily v roce 1984 Letních olympijských her v Los Angeles a chyběla jim konfrontace se stále se zlepšujícími hráčkami Ameriky. Ty si tak ve finále se Sovětkami hravě poradily. Mezi jejich největší hvězdy patřily: Cynthia Cooperová, Cheryl Millerová a Teresa Edwardsová. V boji o bronz prohrál československý výběr o 5 bodů s Kanadou a to 64 : 59. Pád Sovětského svazu pokračoval za 4 roky i v Malajsii. V Kuala Lumpur se Sovětky umístily až na 5. místě, když je porazilo Československo o 3 body a následně Jugoslávie o 1 bod. Jugoslávie si zahrála o 1. místo s Američankami. Jugoslávie sice prohrála 88 : 78, ale získala svoji první stříbrnou medaili a zároveň i poslední na MS. Spojeným státům velela jejich nejlepší střelkyně Katrina McClainová. Svou první medaili získali i hráčky Kuby, když v boji o třetí místo porazily Čechoslovačky 83 : 61. Další mistrovství světa se odehrálo v roce 1994 a bylo specifické ze dvou důvodů. Bylo to první MS, kterého se zúčastnila teď již basketbalová velmoc – Španělsko. A dalším, největším překvapením bylo to, že na 1. místě se umístily Brazilky, které sice utrpěly dvě porážky, 1. porážku od Slovenek, které nakonec skončily na 5. místě a 2. porážku od Číňanek. V semifinále však porazily Ameriku 110 : 107 a poté vrátily porážku Číňankám ve finále, a to 96 : 87. O 3. místo si zahrála Austrálie s Amerikou. Amerika nakonec vyhrála 100 : 95. Další MS se odehrálo v roce 1998 v Německu a bylo odehráno v sedmi městech. Bylo to teprve 4. mistrovství, které se odehrálo v Evropě a bylo vysíláno do 58 zemí. Španělsko se již umístilo na 5. místě a Litva, která zde měla premiéru na místě 6. V boji o třetí místo zvítězila Austrálie nad Brazílií 72 : 67 a potvrdila tak svůj vzestup, když na olympiádě v Atlantě prohrála až ve finále. Na tomto mistrovství se utkalo již samostatné Rusko pod vedením trenéra Gomelského s týmem USA. Rusky nestačily na americký výběr a prohrály 71 : 65. O 4 roky později se na stupních vítězů objevily stejné týmy. Toto MS se odehrálo v Číně. Hvězdné Američanky v čele s jejich nejlepší střelkyní a doskakující hráčkou Lisou Lesleiovou porazily Rusky 79 : 74, i když ve finále vedly již o 13 bodů, tak závěr utkání přinesl dramatický konec. Nejlepší střelkyní Ruska byla Ilona Korstinová s 27 body. V roce 2006 hostila MS již počtvrté Brazílie. V Číně se stala nejlepší střelkyní, následně toto ocenění obhájila Lauren Jacksonová, byť jen o jediný bod před Španělkou Valdemorovou, tak

v Číně dovedla svůj tým až na vrchol. Australanky porazily ve finálovém utkání Rusko 91 : 74. Rusko utnulo sérii 26 vítězných utkání týmu USA, když ho porazilo v semifinále. USA se poté utkalo o 3. místo s týmem Brazílie, které porazily vysoko 99 : 59. Na tomto MS si již poprvé zahrálo i samostatné Česko, které skončilo na 7. místě. Toto mistrovství již sledovalo 100 tisíc diváků a pokrývalo ho 300 novinářů. Televizní přenosy sledovali diváci ve více jak stovce zemí. Poslední MS se konalo v České republice ve 3 městech. V Ostravě, Brně a Karlových Varech. Největším překvapením byla účast České republiky ve finále, když senzačně porazily ve čtvrtfinále Australanky 79 : 68, následně v prodloužení zdolaly Bělorusky 81 : 77 a až ve finále podlehly favoritkám Američankám 89 : 69. O 3. místo si zahrály Španělky proti Běloruskám. Bronz získaly Španělky, když zdolaly Bělorusko 77 : 68. Nejužitečnější hráčkou celého turnaje se stala Češka Hana Horáková, která odehrála 9 zápasů, na palubovce strávila 271 minut, nastřílela 109 bodů, zaznamenala 35 asistencí, získala 26 míčů a 44 míčů doskočila. Je velice zajímavé, že v historii světových basketbalových šampionátů žen známe pouze čtyři celky, které získaly zlaté medaile, což je naprostá rarita v rámci všech ostatních kolektivních sportů.

2.3. Systematika basketbalu

2.3.1. Herní činnosti jednotlivce

Herní činnosti jednotlivce jsou v současné době velkým tématem pro trenéry a i hráče samotné. Tyto činnosti lze představit jako konkrétně zaměřené pohyby či pohybové celky, kterými hráč plní svoje herní úkoly v utkání (Velenský, 1999). Při těchto činnostech vzniká střetnutí mezi dvěma soupeři, které v basketbalu nazýváme jako hra jeden na jednoho. Při tomto střetnutí je cílem herní činnosti jednotlivce získat nad soupeřem výhodu, překonat jej (Dobry, Velenský, 1980).

Rozlišují se 2 hlavní činnosti jednotlivce. První je složka technická a druhá je složka taktická. Technická složka vyjadřuje způsob, jakým provedeme danou činnost na základě herní situaci. Taktická složka představuje psychické procesy, kdy se hráč snaží pochopit herní situaci a najít na její nejvýhodnější řešení (Dobry, 1963).

Dle Velenského (1999) rozlišujeme herní činnosti jednotlivce na útočné a obranné.

Dále pak dělíme útočné činnosti na útočné činnosti individuálního typu, kam patří: uvolňování se s míčem na místě, čímž se myslí činnost před zahájením driblinku nebo před střelbou, uvolňování se s míčem v pohybu a dále střelbu z místa a z pohybu. Tyto činnosti patří do té nejjednodušší formy, kterou může sportovní hra nabídnout a to z toho důvodu, že je k ní potřeba pouze jednoho útočníka a jednoho obránce. Druhou skupinou jsou útočné činnosti jednotlivce vztahového typu, kam zařazujeme: uvolňování se s míčem jako činnost předcházející přihrávce, přihrávání a chytání míče na místě i v pohybu, uvolňování bez míče a clonění. K provedení těchto činností musí být přítomni minimálně dvou nebo tři spoluhráčů. K tomuto rozdělení se váže ještě jedna herní činnost a tou je útočné doskakování, které se úzce týká obou skupin. Význam útočných činností jednotlivce je základním a nosným prvkem pro každou sportovní hru. Žádnou z nich nelze zpochybňovat, protože každá má v utkání své zastoupení.

Obranné činnosti jednotlivce opět dělíme na individuální, kam patří: krytí útočníka s míčem na místě – po driblinku, před driblinkem, krytí útočníka s míčem v pohybu – při driblinku a krytí útočníka po střelbě. V těchto činnostech hráč vyvíjí maximální snahu o to pokrýt míč a musí projevit samotnou základní agresivitu. Druhou skupinou jsou jak u útočných činností jednotlivce, obranné činnosti vztahového typu. Do těch patří krytí útočníka s míčem, krytí útočníka bez míče a krytí útočníků při clonění. Tyto aktivity vyžadují ještě navíc skupinovou spolupráci. Do obou skupin můžeme přiřadit obranné doskakování a krytí útočníků po střelbě. Hlavním cílem není přímý zisk míče, ale donutit útočníka, aby udělal sám chybu. Například v podobě dlouhé přihrávky do zázemí, ukvapené střelby, přímé ztráty při driblinku apod.

Každá z těchto činností má své zvláštnosti projevující se především v technické a taktické stránce. Vztahy mezi technickou a taktickou stránkou se projevují rovněž rozdílným způsobem. Například při uvolňování bez míče jde do popředí taktická stránka, při činnostech s míčem je dominantní stránka technická (Dobrá, Velenský, 1980).

2.3.2. Herní kombinace

Herní kombinace jsou v teorii basketbalu označovány jako časově a prostorově sladěná činnost (součinnost) dvojice až pětice hráčů v útoku nebo v obraně. Kombinace, v kterých

figuruje dva nebo tři hráči se označuje jako základní. Dále herní kombinace rozdělujeme na útočné a obranné. Mezi útočné patří akce „hod“ a „běž“, početní převaha útočníků, clonění a využití útočných činností jednotlivce, například únik s míčem do vnitřního prostoru. Mezi obranné se řadí kombinace se zaměřením proti clonění soupeře (přebírání, proklouzávání), zesilování krytí a kombinace proti převaze útočníků. Herní kombinace tvoří přechod od individuálních herních činností k herním systémům.

Podmínky, aby herní kombinace vznikly a byly realizovány, jsou identifikace herního úkolu skupiny zúčastněných hráčů, komunikace mezi zúčastněnými hráči, sladění herních záměrů a rozhodování zúčastněných hráčů, časoprostorové sladění herních činností zúčastněných hráčů.

2.3.3. Herní systémy

Herní systémy představují součinnost celého družstva v útoku a v obraně. Dobrý a Velenský (1987) definují herní systém jako organizaci vztahů mezi hráči jednoho družstva a organizaci jejich činností předpokládané opozici soupeře. Základní rozlišení je stejné jako u ostatních herních činností. Herní systémy tedy rozlišujeme na útočné a obranné.

Útočné systémy můžeme rozdělit do třech základních skupin. První pojetí klade velký důraz na přísně strukturovanou a předem naplánovanou hru družstva. Využívá různého počtu krátkodobých kombinací, které mezi sebou nesouvisí. Tyto kombinace jsou úspěšné jen zřídka. Družstvo je provádí na určité domluvené signály. Není – li takováto kombinace úspěšně zakončena, vede často k rozpadu hry družstva na izolovanou hru jednotlivců. Druhé pojetí je stavěno na jednoduchých zásadách, které dodávají hře jednotlivcům smysluplnost a poskytují každému útočníkovi dostatek možností samostatně se rozhodovat, využívat soupeřových slabín a vlastních předností. Třetím pojetím je schopnost hráče správně zvolit způsob útoku a situaci správně vyhodnotit. Každý útočný systém by měl splňovat tyto kritéria: umožňovat individuální hru a tvořivé individuální řešení herních situací, vytvářet dobré střelecké pozice, umožňovat vyváženou střelbu z krátké a dlouhé vzdálenosti, zajišťovat doskakování a návrat do obrany po ztrátě míče.

Obranný systém je organizovaná hra družstva v části utkání, kdy má míč pod kontrolou soupeř. Cílem je, získat míč, aniž by útočící družstvo vstřelilo koš. V obranných systémech se

používají všechny obranné činnosti jednotlivce i kombinace. Obranných systémů je neskutečné množství, je to dáno především tím, že hra se postupně vyvíjí a přichází tak různé nové systémy. Nám bude stačit, když si je rozdělíme do 3 základních skupin – osobní obranné systémy, které se vyznačují tím, že každý obránce má na starosti jednoho soupeře, zónové obranné systémy, kdy obránce brání určité území a posledním systémem je kombinovaný obranný systém, kdy společným znakem je používání dvou systémů obrany jedním družstvem.

2.4. Sportovní výkon v basketbale

Dobry a Velenský (1987) pojednávají o tom, že v basketbale rozlišujeme sportovní výkon jednotlivce a sportovní výkon celého týmu. V utkání je rozlišujeme jako dvě odlišné kvality. Sportovní výkon basketbalisty dále chápeme jako vývojový stupeň způsobilosti participovat neboli se podílet na hře družstva. Je podmíněn komplexní dispoziční strukturou, která se navenek projevuje jako souhrn osvojených herních činností integrovaných do hry celého družstva.

2.4.1. Sportovní výkon družstva

Sportovní výkon družstva je výkon sociální skupiny zvláštního druhu, založený na individuálních výkonech hráčů podléhajících vzájemnému regulačnímu působení, jež se projevuje tím, že hráči ovlivňují své chování i jednání skupiny jako celku. Jediným vyjádřením výkonu družstva je výsledek dosažený v utkání proti konkrétnímu soupeři. Na výkon družstva působí jeho vnitřní struktura, tj. určitý systém pozic rolí a hráčů družstva. (Dobry, Velenský, 1987).

Struktura družstva podmiňuje jeho sociální klima, které lze hodnotit různými parametry. Rozhodující vliv pro úspěch družstva má hlavní vliv soudržnost, což znamená míra semknutosti hráčů v jeden celek, míra účasti jednotlivých hráčů na činnosti hráčů tzv. participace a míra významu družstva pro jeho členy – hráče, tedy autorita.

Další charakteristické znaky dle Vaňky a Slepíčky (1976) jsou přiměřená motivace na skupinový cíl, za předpokladu, že cíl družstva je akceptován a chápán všemi členy družstva, komunikace v družstvu, která by měla vést k tomu, aby skupina naslouchala všem členům a

akceptovala jejich názor, vhodná skladba osobních vazeb, které mají jednak přímý vliv na sportovní činnost a především na spolupráci, systém hodnot a norem regulujících chování jednotlivých hráčů, alespoň v záležitostech pro skupinu důležitých. Každý hráč je tomuto vystaven. Jakékoliv působení na hráče jako člena skupiny se lomí prostřednictvím vztahů v družstvu.

Vytvářet družstvo a jeho výkon předpokládá tedy znalost sociálně psychologických poznatků o jevech týkajících se družstva jako sociální skupiny a jejich praktickou aplikaci při tvorbě podmínek úspěšnosti družstva. Výkon družstva vyjádřený výsledkem dosaženým v utkání lze analyzovat na základě údajů zaznamenaných v průběhu utkání a popsat je číselnými charakteristikami. K těmto charakteristikám patří například počet všech útočných fází a jejich úspěšnost, počet všech obranných fází a jejich úspěšnost, počet pokusů o střelbu a jejich úspěšnost, počet trestných hodů a jejich úspěšnost, počet doskočených míčů, ztráty míče před střelbou, míče získané v poli, počet osobních chyb, počet přihrávek v jedné útočné fázi. Tyto údaje získané ve větším počtu slouží jako kritérium pro hodnocení výkonu družstva. Jsou to v podstatě herní faktory, které mohou nabývat v různých utkáních různých hodnot a vždy se podílet svou vyšší nebo nižší úrovní na vítězství nebo na porážce družstva (Dobrá, Velenský, 1987)

3. CÍLE A ÚKOLY PRÁCE

Hlavním cílem práce je srovnat kvantitativní rozdíly v jednotlivých ukazatelích v basketbalu mezi českým týmem a jeho soupeřkami, což byly tým Brazílie, Japonska, Španělska a Kanady na mistrovství světa 2014 v Turecku. Ze shromážděných dat z jednotlivých utkání vypočítám dle našich potřeb efektivitu z různých herních činností. Pro mou práci jsem vytvořila i ukazatele, které nejsou v běžných statistikách obsaženy. Dosadím tedy do vzorců nasbíraná data a zjistím hodnoty pro relativní efektivitu obrany a konečnou efektivitu týmu. Tyto dva ukazatele mi pomůžou spolu s dalšími klasickými ukazateli zhodnotit herní výkony obou sledovaných družstev. Navíc podle těchto statistik můžeme porovnat kterékoliv utkání České republiky s kterýmkoliv utkáním ostatních družstev, u kterých byla prováděna kvantitativní analýza. Toto porovnání by však čistě bylo pouze informační, protože spolu nehrály a nemůžeme předpokládat stejný výkon v jiném utkání. Pokud zpracujeme všechny tyto ukazatele, tak je poté jednoduché zjistit, který tým byl lepší a zaznamenal tak lepší týmový herní výkon a následně utkání vyhrál. Stačí spočítat počet ukazatelů obou týmů a tým s vyšším počtem lepších ukazatelů je pravděpodobně vítěz utkání. Nemůžeme to však říct na 100 % a to z toho důvodu, že musíme brát v úvahu četnost v každém ukazateli, například 10 střel proti 20 střelám z krátké vzdálenosti a ještě efektivitu, tudíž úspěšnost celkových pokusů. Z 10 střel dá tým například 9 střel z 10, ale druhý tým dá 14 střel z 20, což je sice vyšší efektivita pro první tým, ale bodově na tom bude lépe tým druhý.

Hlavním úkolem mé práce, je získat všechny informace o důležitých činnostech, které se v utkání udály. Použiji tedy videozáznamy z jednotlivých utkání, kde budu chronologicky zapisovat do připraveného archu všechny situace, které v utkání nastanou, jak u českého družstva, tak u jejich soupeřek. To, že budu situace zapisovat chronologicky, není vůbec důležité a to z toho důvodu, že mě zajímá souhrn každé činnosti zvlášť. Z těchto souhrnů zjistím počet úspěšných a neúspěšných činností týmů a tím pádem i efektivitu. Jako zkoumaný soubor mě zajímá soubor 4 utkání České republiky. U ostatních týmů mě zajímá pouze jejich výkon, který bude zaznamenán v daném utkání proti hráčkám České republiky z důvodu konfrontace obou týmů. Poté všechna utkání shrnu dohromady.

Dílčími úkoly mé práce bude odpověď na otázky, které si položíím již na začátku sledování jednotlivých utkání a mají vliv na celkové výsledky. Otázky jsou kvantitativního charakteru a nevím, co je jejich příčinou. Nehodnotím zde kvalitativní aspekt herního výkonu. Je ale nutné říci, že za každým kvantitativním ukazatelem je kvalita dané činnosti, které tvoří jakýsi základ pro jeho používání a úspěšnost. Když například dojde v utkání k 20 ztrátám, nevím, proč ke ztrátám došlo, jestli díky dobré obraně družstva, špatnému driblinku, útočné osobní chybě, nebo bloku, jen můžeme hodnotit četnost těchto ztrát viz. PŘ, PP, BL, J).

Výzkumné otázky:

Pro mou práci byly vybrány tyto otázky, které blíže charakterizují výsledky získané z kvantitativní analýzy videozáznamu.

1. Hraje efektivita vždy ve prospěch efektivnějšího družstva v daném ukazateli, co do výsledku;
2. Ve kterých činnostech byl tým České republiky lepší než soupeřů;
3. Využívali hráčky České reprezentace fakt, že patřily k druhým nejvyšším hráčkám na šampionátu;
4. Jak významnou roli hrál počet ztrát v utkání;
5. Jak významnou roli hráli trestné hody v utkáních;

4. METODY PRÁCE

4.1. Popis sledovaného souboru

Předmětem sledování je tým české ženské basketbalové reprezentace na mistrovství světa v roce 2014 v Turecku v porovnání s týmy, s kterými sehrály 4 utkání.

Český tým tvořily hráčky: na pozici 1 – rozehrávačky byly Kateřina Bartoňová, Kateřina Sedláková a Romana Hejdová, která zastávala spíše pozici 2, na pozici 2 a 3 – křídla byly Kateřina Elhotová, Michaela Stejskalová, Eva Vítečková, Jana Veselá a Tereza Pecková, na pozici 4 a 5 – pivotmanky byly Alena Hanušová, Ilona Burgrová a Petra Kulichová. V České reprezentaci byla jediná hráčka, která disponovala zkušenostmi z WNBA a tou byla Jana Veselá, která v roce 2010 hrála letní americkou ligu za Seattle Storm. Tento basketbalový tým patří do západní konference. V sezóně 2012 – 2013 hrála v Turecku za tým Antakaya a nyní působí v týmu ZVVZ USK Praha, jako několik dalších hráček z českého výběru. Mezi ně patří Kateřina Elhotová, Eva Vítečková, Ilona Burgrová a Michaela Stejskalová. Jejich bývalými spoluhráčkami jsou i Kateřina Bartoňová, která nyní působí ve slovenském týmu Piešťanské Čajky a Tereza Pecková, která je hráčkou BK Imos Brno, kde hraje s další českou reprezentantkou Alenou Hanušovou. Kateřina Sedláková působí ve Valosun KP Brno, Tereza Vyoralová v týmu VŠ Praha a zbylé dvě hráčky Petra Kulichová a Romana Hejdová hrají v zahraničí. Petra Kulichová v tureckém Besiktas Istanbul a Romana Hejdová ve francouzském Angers. Nejstarší hráčkou a zároveň jednou z nejzkušenějších v českém týmu byla Eva Vítečková, které bylo 32 let. Naší nejmladší hráčce bylo 20 let a byla jí Tereza Vyoralová. Trenérem české reprezentace byl Lubomír Blažek, který působil jako trenér ZVVZ USK Praha a u české reprezentace byl hlavním trenérem od roku 2009.

Česká reprezentace se na toto mistrovství světa kvalifikovala díky mistrovství Evropy, které proběhlo o rok dříve spolu s týmy Španělska, Francie, Srbska a Běloruska. Na Mistrovství Evropy startovalo české družstvo ve stejném složení, kromě jedné změny na rozehrávce, kde byla Veronika Bortelová a na tomto mistrovství světa ji nahradila Kateřina Sedláková. Pozitivem tedy bylo, že se hráčky znaly, měly by být sehrané jak z minulých šampionátů, tak i z domácí soutěže.

V přípravných utkáních se Češky střetly například s týmem Kanady, Japonska, Srbska a posledním utkáním byl duel s Američankami, který neskončil pro Češky vůbec dobře. Prohrály vysoko 41 : 76 a navíc si poranila Petra Kulichová kotník a nebylo vůbec jisté, zda na Mistrovství Světa odjede. Ve 2 utkáních se Srbskem Češky 1. utkání zvládly a porazily Srbsko 89 : 86, 2. utkání prohrály 56 : 72 a to hlavně z toho důvodu, že trenér Lubomír Blažek nepostavil do utkání naše klíčové hráčky – Evu Vítečkovou a Janu Veselou. I Japonky a Kanadanky dokázaly Češky v přípravě porazit, takže na šampionát odjížděly s potřebným sebevědomím.

4.2. Použitě metody

4.2.1. Charakteristiky o utkání

Charakteristiky o utkání začaly vznikat již od počátku realizace herního výkonu v utkání. Nejdříve se jednalo o jednoduché záznamy s nejdůležitějšími ukazateli hry. Později však začali vznikat rozsáhlejší a složitější charakteristiky a to z toho důvodu, že po roce 1932 se sjednotili pravidla a byla založena Mezinárodní basketbalová federace FIBA (Porter, 2005). Pro to, abychom získali smyslné údaje o týmovém výkonu, musíme analyzovat i družstvo soupeře. Charakteristiky vznikly z technického zápisu o utkání. Charakteristika znamená vytčení znaků a hlavních projevů, pro určitou věc, činnost nebo cokoli jiného (Velenský 2009). Trenéři si tak mohou z dlouhodobých statistik svého družstva vzít námět na zaměření tréninkové jednotky. Záměrně tak budou zdokonalovat ty nedostatky, ve kterých odhalila charakteristika určitou slabinu například trestné hody. V tomto případě nemusíme znát výkon soupeřů. Dalším důležitým faktorem charakteristiky týmového herního výkonu je participace individuálních výkonů na celkovém týmovém výkonu. Tento fakt se dá v převráceném smyslu pochopit i tak, že týmový herní výkon je východiskem pro působení na jednotlivce a ovlivňování jejich míry participace na týmovém herním výkonu (Dobry a Semiginovský, 1988). Ke zdůvodnění objektivizace herního výkonu nám převážně pomáhá kvantitativní vyjádření herního výkonu družstva. Jedná se o předem vytipované činnosti, které na základě pozorování či písemné evidence zaznamenáváme v rámci svého výskytu a prokazatelné efektivity. Následně můžeme z těchto hodnot vytvořit tabulky a grafy, kde můžeme lépe posoudit výsledky. Výhody kvantitativní analýzy patří relativně vysoká přesnost, ale naopak

její nevýhodou je, že informuje pouze o tom, co se v utkání stalo, nicméně neříká nám důvod, proč se to událo. Jde tedy o číselný popis předem stanovených ukazatelů, nikoli o zdůvodnění příčin jejich výskytu a efektivitu. Další nevýhodou je, že výsledky hodnocení a charakteristiky mají často platnost pro herní výkon jen v té soutěži, ve které jsou realizovány (Süss, 2009).

Kvantitativní údaje získané ve větším počtu utkání mohou sloužit jako kritérium pro hodnocení výkonu družstva. V různých utkáních tak vznikají různé hodnoty, které se podílejí svou vyšší nebo menší měrou na porážce či vítězství družstva. Následně pak z nich lze vyvodit strategii družstva a usměrňovat výkon v průběhu utkání (Dobrý, Velenský, 1980).

Cousy a Power (1970) tvrdí, že statistiky z utkání slouží pro 4 skupiny lidí a to – trenéry, hráče, média a fanoušky. Pro trenéry mají cenu nejen charakteristiky týmového herního výkonu a jednotlivců v útočné fázi, ale také statistiky obranných ukazatelů, jako obranné doskoky, ztráty a tak dále.

4.2.2. Použitá metoda

V práci byla použita metoda kvantitativní analýzy video záznamu týmového herního výkonu, která vznikla na konci 90. let minulého století na oddělení basketbalu na KHS UK FTVS. Pracovně je nazýván jako Kvantitativní analýza videozáznamu týmového herního výkonu (dále jen KVANTÝM).

KVANTÝM je do jisté míry standardizovaný postup evidence údajů o týmovém herním výkonu a jejich zpracování – pro studijní účely. Tato metoda koresponduje s obecněji pojatou charakteristikou, kde jsou základní ukazatele totožné s mnoha jinými záznamy, a pouze celková úspěšnost útočných akcí a relativní úspěšnost obrany a konečná efektivita družstva byly vytvořeny pro naše potřeby odlišně. Analýza videozáznamu byla provedena metodou pozorování a následného vyhodnocování videozáznamů, a srovnání herních výkonů dle ukazatelů. Videozáznamy jsou dostupné na internetovém serveru ČT4 nebo YouTube.

K získání potřebných dat jsem tedy pozorovala všechna 4 utkání, kde figurovaly české reprezentantky. Pro přesný zisk dat a analýzu herních ukazatelů jsme si přehrála vybraná utkání a pro přesnost jsem si utkání vždy zastavovala dle potřeby. Během toho jsem ručně

zapisovala potřebné údaje do předem připravené tabulky. Poté jsem utkání zhlédla celé znovu, ale již jsem ho nezastavovala. Měla jsem poté ucelenější myšlenky a utkání se mi následně lépe hodnotilo a mohla jsem pak zodpovědět na některé otázky.

Předem připravený arch měl připravená pole, do kterých jsem zapisovala, jak dopadla každá útočná akce. Každé pole znázorňovalo 1 míč pod kontrolou. V každém poli byl tedy záznam o úspěšné, či neúspěšné akci. Úspěšné akce znázorňovaly proměněné střely z krátké, střední a dlouhé vzdálenosti, nebo střely bezprostředně po útočném doskoku, které byly zakroužkovány. Ty, co zakroužkovány nebyly, byly neúspěšné. Jako úspěšné se také brali proměněné trestné hody po proměněné i neproměněné střele, nebo po 5. faulu bránícího družstva. Za neúspěšné akce byly považovány již zmíněné neproměněné střely ze všech vzdáleností, nebo jakákoliv ztráta ze špatné přihrávky, porušení pravidel, bloku, či jiných. Pokud družstvo neproměnilo ani jeden trestný hod, byla akce považována za neúspěšnou, avšak pokud proměnilo alespoň jeden trestný hod, tak byla považována za úspěšnou. Proto byla každá akce hodnocena jedním bodem, zatímco neúspěšná bodem žádným. Takže pro charakteristiku nebylo důležité, zda z jedné situace byla proměněna střela za 3 body nebo byl proměněn pouze jeden trestný hod. Z tohoto důvodu byla výpovědní hodnota ve výsledku matoucí. Tyto hodnoty ale posloužily jen v počítání efektivity družstva. Z tabulky a ze záznamového archu můžeme přesně body spočítat, jelikož jsou zde útočné a obranné akce rozebrány. V záznamovém archu jsou také rozděleny utkání do jednotlivých hracích období. Obranné doskoky byly zaznamenávány zcela oddělené čárkou. Stejně tak bylo nutné rozlišit postupné útoky od rychlých protiútoků.

Střelba z krátké vzdálenosti je většinou charakterizována jako střelba z pohybu ve vymezeném území pod košem nebo jako bezprostřední střelba po útočném doskoku. Střelba ze střední vzdálenosti probíhá kolem vymezeného území a před čarou třibodového území. Rychlé protiútoky jsou rychlé přechody z obrany do útoku, přičemž útočníci útočí do nezformované obrany (Velenský, 2008).

4.3. Sběr dat a jejich analýza

Nejprve jsem musela vyhledat, kde jsou všechny videozáznamy z mistrovství světa k dispozici a z nich analyzovat všechna utkání. Po nalezení jsem musela vypracovat tabulku a záznamový arch, do kterého jsem vypisovala všechny informace, které jsem pro práci potřebovala a chtěla je analyzovat. S tím mi pomohl vedoucí práce, který již analyzoval v dřívějších dobách utkání NBA nebo Mattoni NBL. Následně jsem mohla začít s metodou pozorování u konkrétních zápasů. Chronologicky jsem poté sledovala podle data konání vybraná utkání. Při této metodě jsem videozáznam musela často stopovat z důvodu přesného zaznamenání jednotlivých údajů. Každou činnost jsem zaznamenala do záznamového archu. Jedinou věc, kterou jsem nezaznamenávala byly obranné osobní chyby, které nebyly předmětem práce. Po skončení utkání jsem spočítala všechny úspěšné a neúspěšné rychlé protiútoky, postupné útoky, střely z krátké, střední a dlouhé vzdálenosti, útočné doskoky a všechny další jednotlivé ukazatele a z nich jsem poté mohla analyzovat další ukazatele. Například počet míčů pod kontrolou je složen ze součtu rychlých protiútoků a postupných útoků, tvoří tak celkovou úspěšnost útočných akcí. Ztráty jsem zaznamenávala odděleně, ale bylo s nimi počítáno v celkovém součtu k počtu míčů pod kontrolou. Tím bylo zjištěno, kolikrát ztratili útočníci míč, místo ohrožení soupeřova koše. Relativní úspěšnost střelby znamenala součet všech střel z pole mimo trestných hodů. Absolutní úspěšnost střelby pak zahrnovala i trestné hody. Relativní úspěšnost obrany se spočítala počtem obranných doskoků plus počtem ztrát soupeře vzhled k počtu míčů pod kontrolou soupeře. A konečná efektivita družstva byla zjištěna sečtením CEÚ A RÚO a následným vypočítáním její úspěšnosti. Tímto počítáním s jednotlivými údaji jsme dosáhly některých ucelenějších celků, které však mohli někdy výpovědní hodnotu v bodech mást. Ve výsledkové části je však zřejmé, že konečná efektivita je pro české hráčky lepší ve dvou případech, když utkání vyhrály. To znamená, že v konečném propočtu bodů můžou existovat odchylky se skutečným výsledkem, protože akce byly hodnoceny jen 1 bodem nebo 0, ale v této relativní rovině jsou ukazatelé jasné. Jestliže je KDE vyšší pro Češky, tak v utkání zvítězily.

5. VÝSLEDKOVÁ ČÁST

5.1. Ukazatele týmového herního výkonu

Pro srovnání týmového herního výkonu jsme vybrali pouze ty ukazatele, které jsou důležité pro týmový herní výkon družstva, nikoli pro individuální herní výkon. Z tohoto důvodu nejsou v této práci zahrnuty individuální charakteristiky jednotlivých hráček a nepotřebujeme proto znát jmennou soupisku, kdy a které hráčky byly trenérem střídány. V předchozí kapitole se informace o jednotlivých hráčkách z české reprezentace objevují, ale z čistě informačního hlediska a přiblížení o jaké hráčky se jedná. I když se v mé práci nezabývám individuálními výkony, tak jsou samozřejmě součástí celkového týmového herního výkonu.

Charakteristiky vybraných ukazatelů jsme vytvořili pro potřeby naší práce. Metodu kvantitativní analýzy, kterou jsme použili, byly odhaleny nejzávažnější a rozhodující ukazatele, proč tým prohrál nebo vyhrál.

5.2. Srovnání ukazatelů týmového herního výkonu ze všech utkání české reprezentace na MS 2014

5.2.1. THV v utkání Česká republika proti Brazílii

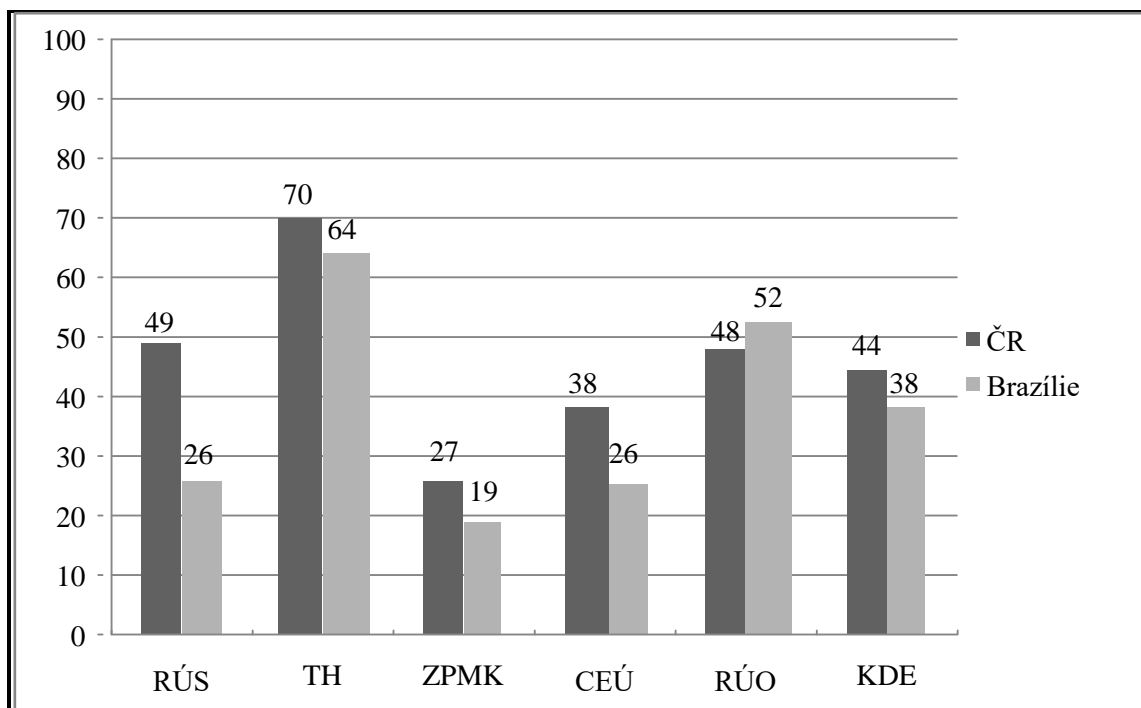
Toto utkání bylo prvním utkáním obou týmů na MS 2014. Odehrálo se 27. 9. 2014 v Ankaře v Turecku. Na celém mistrovství se představilo celkem 16 týmů z celého světa, které byly rozděleny do 4 skupin po čtyřech. Vítěz každé skupiny postoupil přímo do čtvrtfinále a týmy z druhého a třetího místa hrály tzv. play-off.

Vzhledem k tomu, že před 4 lety se naše reprezentace umístila na domácím šampionátu senzačně na druhém místě, bylo velice těžké navázat na takovýto úspěch, už jen z toho důvodu, že v reprezentaci zbylo jen 6 basketbalistek. Přesto neměly naše basketbalistky nízké cíle a hned prvním prověřením měl být tým silné, nevyzpytatelné Brazílie, která měla silnou podkošovou sestavu, výborný útok a i velice dobrou obranu. Brazílie měla ve svém týmu 3 hráčky z WNBA a 9 hráček z brazilské ligy. Česká reprezentace se s tímto týmem střetla naposledy na MS v roce 2010, kdy se z výhry o 14 bodů radoval český tým (84:70).

Nepříjemností pro český tým byla absence Petry Kulichové, která si poranila kotník a byla by v tomto utkání pro reprezentační tým velkou posilou, jak v útoku při střelbě z krátké vzdálenosti, tak v obraně podkošových hráček a také při obranném a útočném doskoku.

Příjemnou zajímavostí a důležitou věcí, která by měla českému týmu pomoci, byla znalost haly v Turecké Ankaře.

Kvantitativní analýzu videozáznamu jsem nejprve zaznamenávala podrobně na papír pro přehlednější a ucelenější zpracování. Poté jsem všechny informace přenesla do tabulky. Po následném zpracování údajů z dosažených výsledků jsem údaje převedla do procentuálních hodnot a lépe se v nich orientovala a mohla jsem je názorně v grafu porovnat. Sledovala jsem všechna tři utkání v základní skupině a následném play-off, kde jsem vybrala 6 stejných a nejdůležitějších ukazatelů pro moji práci a jednoznačnější výsledky a odpovědi na předem položené otázky v úvodu. Tyto ukazatele jsem převedla do sloupcového grafu, kde se vždy nacházela informace o českém týmu a jeho soupeřkám. Z grafu nám poté vyplynuly jednotlivé rozdíly v herním výkonu družstev a z jakého důvodu utkání skončilo tak, jak skončilo. V prvním utkání zhodnotíme jednotlivě každý údaj z příslušného ukazatele pro lepší názornost a pochopení. V dalších utkáních budeme hodnotit pouze údaje, které byly stěžejní a nejvíce ovlivnily výsledek utkání.

Graf č. 1 : Nejdůležitější ukazatele THV v utkání Brazílie x ČR v %

Tabulka č. 1 : Ukazatele týmového herního výkonu Brazílie x ČR

Ukazatele THV podle KAVTÝM

Utkání: Brazílie x Česká republika
Soutěž: Mistrovství světa, basketbal ženy
Část soutěže: základní skupina
Datum: 27. 9. 2014
Místo: Ankara, Turecko
Výsledek: 55:68 (ČR)

Domáci: Brazílie					Hosté: Česká republika				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	24	69	93		PMK	30	49	79	
SK	7	27	34	21	SK	10	11	21	48
SS	2	13	15	13	SS	12	11	23	52
SD	5	11	16	31	SD	5	6	11	45
DO	4	7	11	36	DO	1	0	1	100
RÚS	18	51	69	26	RÚS	25	26	51	49
TH	14	8	22	64	TH	7	3	10	70
AÚS	32	59	91	35	AÚS	32	29	61	52
DO+do			24		DO+do			9	
ZPŘ		8	18	44	ZPŘ		8	21	38
ZPP		9	18	50	ZPP		6	21	29
ZBL		1	18	6	ZBL		3	21	14
ZJ		0	18	0	ZJ		4	21	19
Celkem		18			Celkem		21		
ZPMK		18	93	19	ZPMK		21	79	27
PÚ	21	66	87	24	PÚ	25	47	72	35
RP	3	3	6	50	RP	5	2	7	71
OD			20		OD			27	
CEÚ	24	69	93	26	CEÚ	30	49	79	38
RÚO	41		79	52	RÚO	45		93	48
KDE	65		172	38	KDE	75		172	44

Na základě údajů, které jsem získala z tabulky č. 1, můžeme začít hodnotit týmový herní výkon družstev České republiky a Brazílie. Má práce se zabývá kvantitativními ukazateli, nikoli ukazateli kvalitativnímu, a proto zbytečně nediskutujeme, čím byly hodnoty způsobeny, avšak díky předchozím zkušenostem se pokusím interpretovat vlastní zkušenosti na vybrané ukazatele, respektive, co je mohlo zapříčinit.

Prvním ukazatelem, který sleduji, je počet míčů pod kontrolou. Tento ukazatel není procentuálně vyjádřen a to z toho důvodu, že je zde počítáno pouze s poměrem úspěšných a neúspěšných situací, kdy družstvo drželo míč. K procentu úspěšnosti se dostaneme až na základě spočítání z celkové úspěšnosti – efektivitě útočných akcí. Každé kontrolované držení míče, tedy míč pod kontrolou, mohlo končit buď úspěšnou, nebo neúspěšnou akcí. Za úspěšnou akci je považována akce, která je zakončena košem z pole nebo košem po trestném hodu. Za neúspěšnou akci je považována akce, kdy družstvo ztratí míč po špatné přihrávce, porušením pravidel, přestupkem, blokem, či jinými ztrátami a situace, kdy družstvo nebylo schopno vstřelit koš z pole, nebo z trestných hodů. Z tohoto ukazatele vyplývá, že Brazilkyně měly celkově o dost více možností, kdy mohly vstřelit koš, konkrétněji 14× více ohrozily koš Českých reprezentantek. Ale jak později zjistíme, jejich procento střelby bylo velice nízké, tudíž Češky nepotrestaly. I když měly Brazilkyně tolik příležitostí, tak měly velký problém zakončit postupný útok, a tak nakonec z celkových 87 možností, bylo úspěšných pouze 21 útoků, což je pouze 24 %. Na rozdíl od českého týmu, který úspěšně zakončil 25 postupných akcí z celkového počtu 72, což v závěru činí o 11 % více, tedy úspěšnost českých akcí byla 35 %.

Pokud porovnáme rychlé protiútoky, které jsou charakterizovány jako rychlý přechod do nezformované obrany, tak z toho vyjde lépe opět český tým, který proměnil celkem 5 rychlých protiútoků ze 7, což je 71 %, na rozdíl od Brazilek, které proměnily pouze 3 rychlé protiútoky z celkových 6, takže se dostaly na 50 % úspěšnost.

Dalším ukazatelem je střelba z krátké vzdálenosti, která je většinou prováděna z pohybu a ve výsledku z tzv. dvojtaktu, kdy hráč může využít 2 kroků bez driblingu před střelbou nebo přihrávkou. Další situací vyznačující se střelbou z krátké vzdálenosti je střelba z místa pod košem ihned po útočném doskoku a také střelba z místa po přihrávce do prostoru pod košem od spoluhráčky či po zisku míče. V tomto ukazateli jsou na tom opět lépe Brazilkyně, které vystřelily celkem 34krát oproti Češkám, které vystřelily z krátké vzdálenosti 21krát. Je zde ale

velký rozdíl v počtu proměněných střel, kdy české hráčky vsítily koš 10krát, což je 48 % na rozdíl od brazilských hráček, které zaznamenaly pouze 7 úspěšných pokusů a dostaly se tedy na pouhých 21 %. Rozdíl je tedy 6 bodů pro Českou republiku, ale vzhledem k počtu možností, které měli Brazilky, mohlo být skóre nakloněné spíše k nim. Musíme podotknout, že do tohoto údaje jsou započítány i rychlé protiútoky, které jsou většinou zakončeny střelbou z pohybu a z krátké vzdálenosti.

Při porovnání střelby ze střední vzdálenosti jsou údaje úplně odlišné. České hráčky měly celkem 23 pokusů z toho 12 proměněných střel, což je 52 % úspěšných střel, zatímco hráčky Brazílie pouze 2 proměněné střely z celkových 15 pokusů, což je pouhých 13 %. V předešlé kapitole jsem se zmínila, že všechny proměněné střely ze střední vzdálenosti jsou hodnoceny 2 body, takže v tomto ukazateli tedy sledujeme veliký rozdíl, a to sice o 20 bodů ve prospěch Českého týmu. Dle mého názoru je střelba ze střední vzdálenosti jeden z nejdůležitějších údajů, které se promítly na závěrečném výsledku utkání.

Střelba z dlouhé vzdálenosti vyšla pro oba týmy bodově nastejno. Všechny střely z dlouhé vzdálenosti byly klasifikovány jako střely z třibodového území, tudíž za 3 body. Zatímco tým Brazílie potřeboval na proměnění 5 ti střel 16 pokusů, tým České republiky na stejný počet střel o 5 pokusů méně, tedy 11 pokusů. Informace o jejich četnosti by byly matoucí, pokud bychom neznaly celkovou četnosti střel.

Do střel zahrnujeme ukazatel v tabulce zapsaný jako DO, který znamená střelbu z krátké či střední vzdálenosti bezprostředně po útočném doskoku. V tomto ukazateli jasně dominovalo družstvo Brazilek, které zaznamenaly 11 útočných doskoků, na rozdíl od Češek, který zaznamenaly útočný doskok pouze 1. V konečném výsledku tento ukazatel ale zas takovou roli nehrál a to z toho důvodu, že Brazilky proměnily pouze 4 a Češky byly 100 %. Rozdíl tedy činil 6 bodů pro tým Brazílie.

Dalším ukazatelem je relativní úspěšnost střelby, do které nezahrnujeme trestné hody, jinak jsou v tomto údaji zahrnuty všechny střely z pole. Nerozlišujeme střelbu z krátké, střední a dlouhé vzdálenosti. Z tohoto údaje nám vyplynulo, že tým České republiky měl 25 úspěšných střel z pole a tým Brazílie pouhých 18 úspěšných střel. Jelikož v tomto údaji nepočítáme, jestli se jednalo o 2 nebo 3 bodovou střelu, tak minimální rozdíl ve výsledku je 14 bodů a maximální rozdíl je 21 bodů. Rozdělení střel a četností do hodnot bodů naleznete v tabulce č. 1, kde jsou informace, kolik střel obou soupeřů bylo v hodnotě dvou a tří bodů.

Trestné hody jsou důležitým ukazatelem a součinitelem konečného výsledku pro všechny týmy, ale zejména ve vyrovnaných utkáních hrají důležitou roli, proto byly také vybrány do grafu pro grafické znázornění rozdílu o úspěšnosti. Střelba trestných hodů je podmíněna agresivním napadáním soupeřova koše, ze kterého plynou osobní chyby obránců a následně právě trestné hody. Z grafu č. 1 můžeme zjistit, že v této činnosti vynikaly hráčky Brazílie, které střílely celkem 22 trestných hodů, avšak proměnily pouze 14, což je 64 %. Hráčky české reprezentace střílely dohromady jen 10 trestných hodů, ale procento úspěšnosti bylo na 70 %, což znamená, že proměnily 7 trestných hodů. Rozdíl je tedy 7 bodů ve prospěch Brazílie, ale tento fakt nijak nezměnil výsledek utkání. Brazilkyně akorát umazaly náskok českého týmu na konečných 13 bodů.

Absolutní úspěšnost střelby zahrnuje úspěšnost všech střel z pole včetně trestných hodů. V tomto ukazateli je počítání s hodnotami nepřesné, protože mohou mít hodnoty od 1 do 3 bodů. Proto se tedy v každém vyhodnocení efektivit družstva počítalo s 1 bodem za úspěšnou akci a s 0 body za neúspěšnou akci. Toto číslo vznikne součtem relativní úspěšnosti střelby (RÚS) a trestných hodů (TH). Z celkového počtu střelby z pole v součtu s trestnými hody proměnil Český tým 52 % střel, zatímco Brazilský tým, i když měl o 30 pokusů více, tak jeho procentuální úspěšnost byla nižší o 17 %.

Útočné doskoky jsou také velice důležitým ukazatelem herního výkonu. Vytváří se jimi další nové situace a nastává možnost další kontroly míče s možností znovu ohrozit koš soupeře. Ukazatel DO + do zahrnuje všechny útočné doskoky a to doskoky s bezprostřední střelbou, o kterých jsem se již zmiňovala, tak také s doskoky s následným novým postupným útokem (do). Samotný ukazatel DO je odděleně zaznamenán v tabulce č. 1. Doskoky s následným postupným útokem jsem tedy spočítala odečtením DO. Brazilkyně zaznamenaly celkem 24 doskoků a z toho celkem v 13 případech založily nový postupný útok, zatímco tým Česka měl celkově pouze 9 doskoků a v 8 případech založil nový postupný útok. Tento údaj je podmíněn především úspěšností střelby, jestliže má družstvo vysokou úspěšnost střelby, nemá tolik možností získat v útoku odražený míč, protože proměněný koš nelze doskočit. Tento fakt koresponduje i s obrannými doskoky. Dalším faktorem jsou trestné hody, kde postavení hráčů ve vymezeném území zvyhodňuje dle pravidel družstvo bránícího družstva. Proto je obtížnější získat po trestných hodech útočný doskok. Český tým byl v tomto ohledu na tom hůře a podepsalo se na tom i to, že měl nižší výškový průměr a absence naší nejvyšší hráčky Petry Kulichové.

Dalším velice sledovaným údajem jsou ztráty míče. V práci jsem se zaměřila na 4 skupiny ztrát, které jsou opět vyjádřeny v grafu číslo 1. 1. skupinu jsou ztráty ze špatné nebo nepřesné přihrávky končící v rukou soupeře či v zázemí, 2. skupinou jsou ztráty míče kvůli přestupkům, porušení pravidel nebo útočné osobní chybě, 3. skupinou ztráty po bloku soupeře a 4. skupinou jsou jiné ztráty, do kterých řadíme například vypíchnutí míče útočníkovi aktivním a dobře pracujícím obráncem. Počet ztrát nám částečně poskytuje informaci o kohezi a sehranosti týmu, kdy ty nejlépe sehrané týmy vynikají nízkými hodnotami ztrát.

Výrazným činitelem ztrát je rychlost herního dění v utkání. Při rychlém a dynamickém ději hry, kdy se hráči snaží rychle přecházet z obrany do útoku, dochází často ke ztrátám. Velice důležitým činitelem je i agresivita obránců ve smyslu napadání hráče s míčem a bránění hráčů bez míče. Jedná se o tzv. „pressing“, kdy se útočící družstvo dostává pod tlak a velmi často dochází ke ztrátám, než si na tento typ obrany družstvo zvykne a změní přechod na útočnou polovinu. Oba sledované týmy měly poměrně dost ztrát za celý zápas, ale ani jedno z družstev nepotrestalo soupeřovi chyby mnoha rychlými protiútoky.

Postupný útok je způsob útoku, kdy družstvo útočí do zformované, připravené obrany a snaží se přehrát soupeře pomocí individuálních dovedností jednotlivce, herních kombinací nebo herních systémů. Tímto způsobem útoku převyšovaly Brazílký český tým v poměru 87 ku 72, což znamená, že měly o 15 příležitostí víc vstřelit koš, avšak v úspěšných pokusech byl český tým o 1 pokus úspěšnější. Češky proměnily 25 postupných útoků, což znamená 35 % úspěšnosti a Brazílký byly úspěšné 24 krát, což znamená, že jejich úspěšnost byla pouhých 24 %.

Dalším ukazatelem je rychlý protiútok, který je charakterizován odbornou literaturou jako způsob útoku do nezformované a neúplné obrany. V tomto údaji převažovala četnost i efektivita na straně České republiky, která proměnila 5 ze 7 rychlých protiútoků, což znamená, že české hráčky byly úspěšné v 71 %. Brazílký proměnily 3 z 6 rychlých protiútoků. Rozdíl v efektivitě tedy není nijak vysoký. Ze zkušenosti víme, že rychlý protiútok bývá většinou zakončen zaznamenáním 2 bodů, pokud nedojde k faulu obránce nebo ztrátě přihrávky. Rozdíl v efektivitě proměněných rychlých protiútoků jsou tedy 4 body, což v tomto zápase nehrálo zas takovou roli. Tento ukazatel pojednává o tom, že ani jedno z družstev nehrálo se snahou o co nejrychlejší přechod a následné rychlé a snadné zakončení.

Obranné doskakování není údaj, který se přímo projevuje ve výsledku, přesto po obranném doskoku mají hráči možnost založit útočnou akci. Brazilký doskočily celkem 20 odražených míčů a český tým o 7 míčů více. Na tomto ukazateli se projevuje jak kvalita obrany, tak celková úspěšnost střelby z pole a úspěšnost trestných hodů, kdy mají obránci pravidly lepší pozici pro doskakování. Cousy a Power (1970) tvrdí, že pro doskakování je nejdůležitější správná pozice doskakujícího hráče a načasování výskoku, nikoli výška hráče.

Údaj, který jsme sami vytvořili a vypovídá o úspěšnosti všech situací kontrolovaných míčů je pojmenován jako celková efektivita útočných akcí. V tabulce číslo jedna ho nalezneme hned na prvním místě a je vyjádřen pouze v procentech úspěšnosti. Každá úspěšná akce měla nominální hodnotu 1 až 4 body, pouze v efektivitách se každá úspěšná akce hodnotila 1 bodem a neúspěšná 0. Družstvo České republiky mělo o 6 úspěšných akcí více než Brazilký. V konečném počtu bodů to tedy mohlo činit od 6 bodů až do 24 bodů. 24 bodů by nastalo v tom případě, že by každou akci zakončily úspěšnou střelbou za 3 body a ještě proměněným trestným hodem po faulu na střílejícího hráče. Z praxe ale víme, že 4 bodové situace se v utkání vyskytují velmi zřídka.

Dalším vytvořeným ukazatelem, který byl vytvořen pro mou práci, byla relativní úspěšnost obrany družstva, která byla získána z počtu obranných doskoků + počtu ztrát soupeře. Obranné doskoky i ztráty míče soupeře závisí z velké části na aktivitě a kvalitě obrany bránícího družstva. Tento ukazatel vypovídá ve prospěch brazilských hráček, viz graf č. 1. Rozdíl není velký, pouhá 4 % v úspěšnosti obrany obou týmů. Znamená tedy skutečnost, že družstvo Brazílie mělo o 3 ztráty méně, avšak Český tým měl o 7 obranných doskoků více. české hráčky donutily Brazilký udělat chybu v 69 případech z celkového počtu 93 míčů pod kontrolou, zatímco český tým udělal chybu ve 49 případech z celkových 79 kontrolovaných míčů.

Konečná efektivita týmového herního výkonu je také ukazatel sestavený pro účely této práce a zahrnuje celkovou efektivitu útočných akcí, relativní úspěšnost obrany a počet míčů pod kontrolou. Podle vzorce $CEÚ + RÚS / PMK * 100$ získáme tento údaj. Tento ukazatel tedy zahrnuje většinu herních činností, které se podílejí jak na herním výkonu družstva, tak na výsledku utkání. Tento ukazatel má nejvyšší výpovědní hodnotu a ve většině případů by měl poskytovat informaci o tom, kdo utkání vyhrál. Nemusí tomu tak být ve všech případech. V případě, že by obě družstva zaznamenaly velmi podobné úspěšnosti střel, četnosti ztrát a

doskoků spolu s počtem míčů pod kontrolou, záleželo by pak na četnosti střel za 2 a za 3 body a trestných hodech, které nám o výsledku vypoví přesnější informace. V tomto utkání předčil tým České republiky Brazíly o 6 %. Největší a zásadní rozdíl, byl v úspěšnosti střelby ze všech vzdáleností, nejvíce ze střední vzdálenosti, kdy české reprezentantky jasně dominovaly.

V grafu číslo 1 jsou znázorněny nejpodstatnější údaje, ale pouze v efektivitách vyjádřených v procentech.

5.2.1.1. Shrnutí utkání Brazílie x Česká republika

Záznamový arch jsem vyplňovala v ruční podobě, poté jsem z něj vypočetla všechny potřebné údaje a převedla je do tabulek a grafů. Tabulky a grafy nám neobjasní všechny informace z utkání. Tyto informace zjistíme pouze z ručně psaného záznamového archu. Tyto informace postihují všechna 4 jednotlivá hrací období, která jsem zaznamenávala odděleně v rámci postupných útoků i rychlých protiútoků. Proto zde můžeme snadno zjistit, jak se herní děj měnil a které období bylo nejdůležitější, kde bylo nejvíce rozdílů a podepsalo se tak na závěrečném výsledku utkání. Navíc jsem zaznamenala postřehy z videozáznamu, které se do archu uvést nedají, ale můžeme se o nich okrajově zmínit.

V první čtvrtině, první dvě minuty se český tým rozkoukával, ale poté začal předvádět dobrý basketbal. Bylo důležité, že se nenechaly české hráčky zlomit a vynikaly zejména v dobré obraně, kdy tým Brazilek proměnil pouze dvě střely z krátké vzdálenosti a jednu střelu z tříbodového území. Ze střední vzdálenosti se Brazíly neprosadily ani jednou, i když měly 6 příležitostí a dále střílely 2 trestné hody s nulovou úspěšností. Brazíly ztratily v této čtvrtině 6 míčů a založily 1 rychlý protiútok, který byl neúspěšný. Český tým proměnil z krátké vzdálenosti 2 koše, ze střední vzdálenosti byly Češky úspěšné pětkrát a z tříbodového území se stejně jako Brazíly prosadily 1. Dále měl český tým o dvě ztráty méně – tedy 4 a nezaložil ani jeden rychlý protiútok. Slabinou českého týmu byl obranný doskok, kdy Brazíly si doskočily 6 odražených míčů, avšak tento český nedostatek potrestaly pouze v jednom případě. Po první čtvrtině již česká reprezentace vedla o 10 bodů. V druhé části utkání Češky dominovaly opět skvělou obranou, avšak pořád se jim nedařilo v obranném doskoku, kdy se Brazilkám podařily doskočit 2 odražené míče a zaznamenaly 2 body, tudíž jejich úspěšnost byla 50 %. Dále se Brazíly prosadily v postupném útoku jednou z krátké vzdálenosti, ze

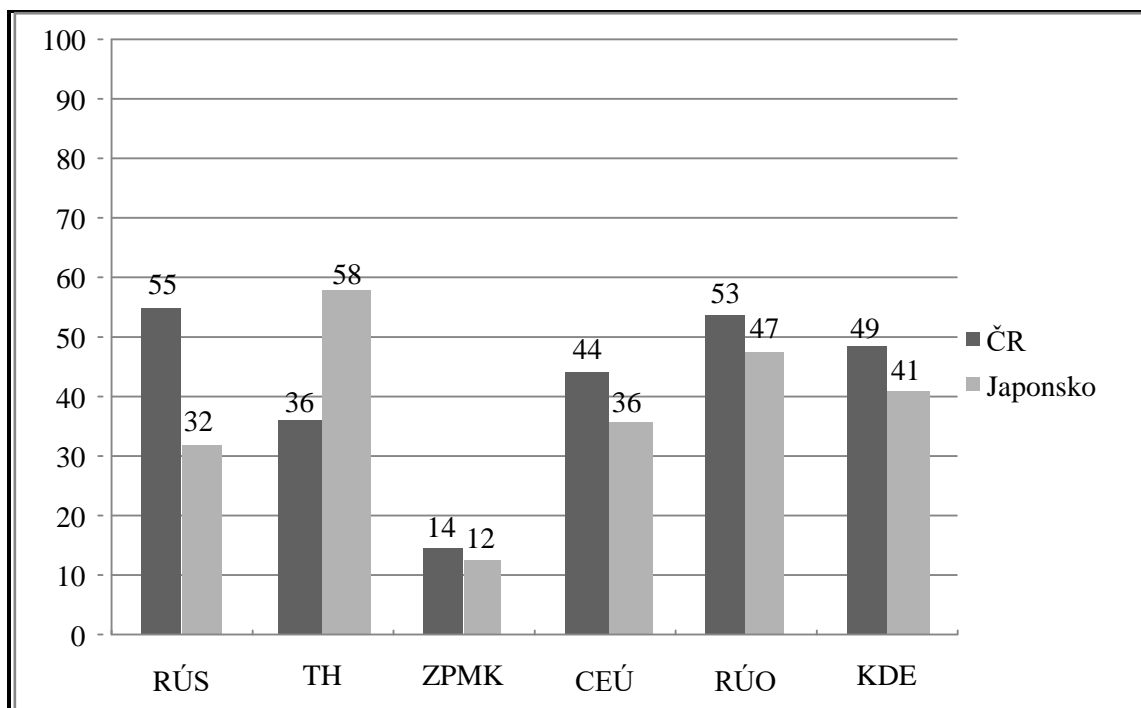
střední vzdálenosti se opět ani jednou neprosadily a z dlouhé vzdálenosti vsítily koš jednou. Založily jeden rychlý protiútok, který byl úspěšný, a střílely 4 trestné hody se 100 % úspěšností. Ztráty se Brazilkám podařilo eliminovat na půlku. Za to český tým měl ve 2. čtvrtině o 6 ztrát více než v 1. čtvrtině, tedy 9 ztrát za čtvrtinu, což je vysoké číslo. Z krátké vzdálenosti se v postupném útoku české reprezentantky prosadily dvakrát, ze střední vzdálenosti také dvakrát a z dlouhé vzdálenosti se jim nepovedlo skórovat ani jednou. V této čtvrtině již Češky založily 2 rychlé protiútoky, 1. vedl ke střelbě prvních 2 trestných hodů, které byly oba úspěšné a 2. protiútok byl neúspěšný. Rozdíl ve skóre byl tedy po první polovině zápasu o 7 bodů a největším důvodem byla opravdu velice špatná střelba Brazilek, které dohromady proměnily pouze 7 střel z 33, což kolem 21 %. V utkání se objevilo ze strany Brazilek hodně zoufalých střel, ale ty byly z důvodu dobré obrany Čěšek, jak jsem již zmínila. Ve 3. čtvrtině se střelba Brazilek nijak nezlepšila, proměnily pouze 1 střelu z krátké vzdálenosti ze hry z celkových 8 pokusů a 4 x byly při těchto pokusech faulovány, což znamená, že měly možnost proměnit 8 trestných hodů, avšak proměnily pouze 3. Český tým Brazilkám umožnil pouze 1 vystřelit ze střední vzdálenosti, ale trápení pokrčovalo i zde, protože Brazilky byly opět neúspěšné. Z tříbodové vzdálenosti byly Brazilky úspěšnější, když se jim podařilo zaznamenat 6 bodů, což znamená dvě úspěšné 3 bodové střely. Ztráty Brazilek byly v této čtvrtině vyšší než ztráty českých reprezentantek v poměru 4 ku 2. V rychlém protiútku také vynikaly Češky, které byly 100 %, když proměnily všechny 3 rychlé protiútoky, zatímco Brazilky ze 4 rychlých protiútoků byly úspěšné dvakrát a měly tedy 50 % úspěšnost. V postupném útoku Češky vsítily koš ve 2 případech z 6 pokusů, ze střední vzdálenosti byly úspěšné 2x ze 4 pokusů a za tři body se trefily také 2x z celkových 5 pokusů. Trestné hody střílely pouze dva a ani jeden z nich nebyl úspěšný. Rozdíl ve skóre byl tedy po 3 čtvrtinách 14 bodů a stále za to mohla opravdu špatná úspěšnost střelby Brazilek, která se po této čtvrtině snížila již na 19 %, pouze 7 proměněných dvoubodových pokusů z 37 a to byly některé střely opravdu snadné, Brazilky měly po 30 odehraných minutách již 16 útočných doskoků. Ve čtvrtém hracím období nepřišly žádné velké změny, co se týká rozdílu ve skóre, Brazilky proměnily z postupného útoku z krátké a střední vzdálenosti celkem 6 střel, kdy z pod koše vstřelily 4 úspěšné koše a ze střední vzdálenosti vsítily koše 2, což je skoro stejně jako za celé předchozí 3 čtvrtiny. Z dlouhé vzdálenosti se trefily 1 z celkem 6 pokusů. Brazilky se dopracovaly celkem k 5 ztrátám a nezaložily ani jeden rychlý protiútok. České hráčky založily rychlé protiútoky 2, ale pouze 1 byl úspěšný a z druhého rychlého protiútku

vyplývala 1 z celkových 6 ztrát českého týmu. Brazilky střílely celkem 4 trestné hody se 100 % úspěšností a české hráčky střílely o 2 trestné hody více a proměnily jich 5. V postupném útoku z krátké vzdálenosti neproměnily české reprezentantky ani jednu střelu a měly pouze 2 příležitosti. Ze střední vzdálenosti na tom byly lépe, když proměnily 3 pokusy z celkových 6. Ve střelbě za 3 body byly 100 %, protože střílely pouze 1 a tu proměnily. V konečném výsledku český tým vyhrál o 13 bodů. Po shrnutí celého utkání nám v závěru jednoznačně vyplývá, že největším problémem byla střelba Brazilek, které na tom byly s úspěšností oproti českému týmu opravdu špatně a výborná obrana Českého týmu kromě obranného doskoku.

5.2.2. Srovnání THV v utkání Česká republika x Japonsko

V dalším utkání skupiny A se český tým střetl s družstvem Japonska. Toto utkání se odehrálo 28. 9. 2014 v Ankara Arena v Ankaře. Z důvodu, že utkání začínalo v 16 : 15, tak měl český tým pouze 17 hodin na regeneraci. Japonky nastupovaly po prohraném utkání s favorizovanými Španělkami, zatímco České hráčky nastupovaly po výhře nad Brazilkami a pomýšlely na výhru, aby se ve skupině umístily na 1. nebo 2. místě.

V tomto utkání čekal české reprezentantky zcela jiný styl hry než v předchozím utkání. Zatímco utkání z předchozího dne bylo spíše silového charakteru, tak toto utkání bude založeno spíše na rychlosti obou celků. Japonská reprezentace má menší hráčky, které jsou výborně rychlostně vybavené a mají výbornou střelbu ze střední a z dlouhé vzdálenosti. V dnešním utkání by měla nastoupit již Petra Kulichová, takže se předpokládalo, že Češky budou v podkošovém prostoru dominovat a využívat tak svou výšku, jelikož Japonky patří k druhým nejmenším hráčkám na šampionátu. Oba týmy se velice dobře znaly a to z důvodu, že v přípravě společně sehrály dohromady 5 utkání. Naposledy před měsícem právě v Ankaře, kde se hrálo i tentokrát a tam Češky dominovaly, takže před dnešním utkáním patřily k favoritkám.

Graf č. 2 : Nejdůležitější ukazatele THV v utkání ČR x Japonsko v %

Tabulka č. 2 : Ukazatele THV ČR x Japonsko

Ukazatele THV podle KAVTÝM

Utkání: Česká republika x Japonsko
Soutěž: Mistrovství světa, basketbal ženy
Část soutěže: základní skupina
Datum: 28. 9. 2014
Místo: Ankara, Turecko
Výsledek: 71:57 (ČR)

Domáci: ČR					Hosté: Japonsko				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	31	39	70		PMK	27	39	76	
SK	16	11	27	59	SK	8	14	22	36
SS	6	7	13	46	SS	5	15	20	25
SD	5	6	11	45	SD	6	10	16	38
DO	1	0	1	100	DO	1	2	3	33
RÚS	29	24	53	55	RÚS	19	41	60	32
TH	4	7	11	36	TH	11	8	19	58
AÚS	33	31	64	52	AÚS	30	49	79	38
DO+do			5		DO+do			7	
ZPŘ		3	10	30	ZPŘ		4	9	44
ZPP		3	10	30	ZPP		2	9	22
ZBL		1	10	10	ZBL		0	9	0
ZJ		3	10	30	ZJ		3	9	33
Celkem		10			Celkem		9		
ZPMK		10	70	14	ZPMK		9	76	12
PÚ	28	38	66	42	PÚ	27	39	76	35
RP	3	1	4	75	RP	0	0	0	0
OD			31		OD			23	
CEÚ	31	39	70	44	CEÚ	27	39	76	36
RÚO	40		76	53	RÚO	33		70	47
KDE	71		146	49	KDE	60		146	41

U prvního rozboru jsem pro lepší pochopení kvalitativní analýzy herních ukazatelů týmu rozepisovala všechny ukazatele zvlášť a každému jsem se podrobně věnovala. Dále se již budu věnovat podrobněji jen těm ukazatelům, které vyberu na základě toho, jak moc ovlivnily průběh a následný výsledek utkání. Bude se tedy jednat o ukazatele s největší rozdílností mezi dvěma soupeři.

Pokud se podíváme v tabulce č. 2 na první údaj, zjistíme, že celková četnost kontrolovaných míčů pro tým ČR je 70, tedy o 6 míčů méně než má japonské družstvo. V efektivitě však český tým Japonky převyšoval o 4 úspěšné postupné útoky, kdy byly Češky úspěšné 31 krát a japonské reprezentanty tedy 27 krát. Tento ukazatel nám však moc nenapoví, které družstvo se nakonec stalo vítězným.

Jak jsem se již zmiňovala, tak relativní úspěšnost střelby obsahuje všechny střely z pole. Tento ukazatel vyzníval lépe pro české hráčky, které vstřelily o 10 více košů než Japonky. České reprezentantky nejvíce převýšily Japonky ve střelbě z krátké vzdálenosti, kdy proměnily 16 střel proti 8 japonským. Z toho tedy vyplývá, že Češky byly o 50 % úspěšnější než japonský celek. Již na začátku utkání se hovořilo o tom, že by český tým měl využít své výškové převahy a zde se tato domněnka potvrdila. Co se týká četnosti střel z krátké vzdálenosti, tak na tom byly oba týmy podobně. Tým českých reprezentantek vystřelil celkem 27 krát, což znamená, že jejich úspěšnost se pohybovala okolo 59 % a reprezentantky Japonska se pokusily zaznamenat dvoubodový zisk celkem 22 krát a měly tedy 36 % úspěšnost. Pokud se podíváme na střelbu ze střední vzdálenosti, tak zde není takový rozdíl v počtu úspěšných pokusů. Český tým se střelil 6 krát a japonský tým celkem 5 krát, avšak když se podíváme na počet celkových pokusů tak zde vidíme rozdíl větší, protože Češky se nestřelily 7 krát a jejich úspěšnost byla tedy na 46 %, na rozdíl od Japonek, které měly neúspěšných pokusů 20, a procentuální úspěšnost tedy klesla na 25 %. Do výsledku si Japonky připsaly o 3 body více ve střelbě z dlouhé vzdálenosti, kdy proměnily 6 třibodových pokusů a Češky pouze 5. Česká úspěšnost byla ale opět vyšší, protože měly 11 pokusů, tak byly úspěšné ve 45 % na rozdíl od Japonek, které byly neúspěšné 16 krát a jejich úspěšnost byla tedy na 38 %. Útočný doskok se nedařil ani jedněm hráčkám, takže v konečném výsledku nehrál moc velkou roli. Českým hráčkám se podařilo doskočit v útoku pouze 1 a byly 100%, Japonky doskočily v útoku odražené míče celkem 3 a pouze jednou střelbu po doskoku proměnily. Jejich úspěšnost byla tedy okolo 33 %.

Trestné hody bývají v mnoha vyrovnaných utkáních velmi důležitým ukazatelem a můžou se promítnout i do konečného výsledku. V tomto utkání tomu tak však nebylo. České hráčky nebyly tolik faulované jako japonské hráčky a z toho také vyplývalo to, že Češky střílely dohromady pouze 11 trestných hodů a byly úspěšné jen ve 4 pokusech, což jejich procentuální úspěšnost posunulo na 37 %. To je na elitní úroveň velmi podprůměrný výkon. Japonky střílely celkem 19 trestných hodů a z nich 11 bylo úspěšných, takže zaznamenaly 58 % úspěšnost.

Absolutní úspěšnost střelby je součtem všech střel z pole a trestných hodů. Na základě toho koresponduje s dost neefektivní střelbou hráček Tuniska a lepší úspěšností českých hráček. Tento ukazatel potvrzuje potřebu vyšší přesnosti pro střelbu, hlavně z pole, pro hráčky japonské reprezentace a zvýšení přesnosti u trestných hodů pro hráčky české reprezentace. Celková úspěšnost střelby Japonek mohla být zapříčena důslednou obranou českých hráček. Japonky se dostaly sice k podobnému počtu pokusů, jako český tým, ale nedokázaly si vytvořit jednoduché pozice pro střelbu a kolikrát byly jejich pokusy dost zoufalé.

I když české reprezentantky patřily na šampionátu k jedněm z nejvyšších a Japonky k druhým nejmenším, tak se to nijak neprojevalo na útočném doskoku. Naopak měly japonské hráčky o 2 útočné doskoky více a to celkem 7. Z těchto sedmi doskoků založily 4 nové postupné útoky a 2 x byly nepřesné ihned po doskoku. České hráčky založili po útočném doskoku 4 nové postupné útoky a 1 skórovaly ihned po doskoku. V tomto utkání nebyl tento údaj rozhodující a nepromítl se tak do celkového výsledku. Poukazuje však na to, že české pivotmanky mohly být více důrazné, agresivnější a využít tak svou výškovou převahu.

V grafu č. 2 je viditelný rozdíl vyjádřený v procentech zaznamenaných ztrát mezi oběma soupeři. Ukazatel ZPMK (ztrát) je vyjádřen nepřímou úměrou, tedy vyšší procento ztrát znamená horší herní výkon v tomto ukazateli. Oba týmy byly, co se týká ztrát velice vyrovnané. České reprezentantky ztratily míčů 10 a Japonky o 1 míč méně, tedy 9. To znamená, že oba týmy na tom co se týká ztrát, špatně nebyly. Češky ztratily vždy 3 míče po špatné přihrávce nebo přihrávce končící v zázemí, kvůli porušením pravidlům, útočné osobní chybě nebo po vypíchnutí míče obráncem, 1 ztrátu zaznamenaly i po bloku soupeře, který byl paradoxně na naší nejvyšší hráčku Petru Kulichovou. Japonky měly nejvíce ztrát zapříčené špatnou přihrávkou nebo přihrávkou končící v zázemí. Tyto ztráty nasbíraly celkem 4, dále měly 3 ztráty po vypíchnutí míče obráncem a 2 ztráty kvůli porušením pravidel.

Nejdůležitějším faktem o ztrátách je ale to, kolik ztracených míčů jednoho týmu vede k založení rychlého protiútoků a z něj pokud možno úspěšně vstřelit koš. V tomto ohledu na tom bylo lépe české družstvo, protože se jim povedlo úspěšně zakončit 3 rychlé protiútoky, zatímco Japonky nezaložily za celé utkání ani 1 rychlý protiútok, což vypovídá o výborném navrácení do obrany u českých reprezentantek. Po ztrátách Japonek tedy si tedy Češky připsaly celkem 6 bodů a ty se samozřejmě také podílely na konečném výsledku.

Počet postupných útoků byl ve prospěch Japonska a to 76 : 66. Důležitější informací z tohoto údaje je však efektivita těchto útoků. České reprezentantky proměnily 28 postupných útoků a Japonky o jeden méně, tedy 27. Nyní vidíme, že české hráčky byly úspěšné ve 42 % na rozdíl od Japonek, které byly úspěšné pouze ve 35 %. Jak můžeme vidět, tak oba celky měly úspěšnost postupných útoků pod hranici 50 %, což je spíše podprůměrné v tomto ukazateli. O rychlých protiútocích jsem se zmiňovala již výše.

Pokud se zaměříme v tabulce č. 2 na obranné doskoky, zjistíme převahu českého týmu, kdy české hráčky doskočily o 8 míčů více než družstvo Japonek. Češky doskočily celkem 31 míčů a Japonky 23. Tento ukazatel není zcela objektivní pro posuzování toho, jak dané družstvo doskakuje, protože jak víme, tak doskakovat se dají pouze neproměněné střely a z nich odražené míče. To znamená, že české reprezentantky měly větší možnosti doskakovat odražené míče a to z toho důvodu, že jak už víme, tak úspěšnost střelby japonského družstva byla nižší, než úspěšnost střelby českého týmu.

Celková úspěšnost útočných akcí, relativní úspěšnost obrany týmu a konečná efektivita týmového herního výkonu vykazují po srovnání obou týmů téměř totožné hodnoty znázorněné v grafu číslo 2. Všechny tyto ukazatele pramenící z efektivit střel z pole, trestných hodů, útočných doskoků, ztrát a obranných doskoků korespondují s již popsányi údaji. Dalším faktem, kterým můžeme přispět do celkového popisu tohoto utkání je informace o neschopnosti ubránit české podkošové hráčky, zejména Petru Kulichovou a Ilonu Burgrovou, které dohromady zaznamenaly 32 bodů a to zejména z krátké, pod košové vzdálenosti.

Výsledný záznam bodů koresponduje se získanými daty ve zjištěných hodnotách. Tím je myšleno, že Češky jasně vyhrály nad týmem Japonska a to zejména z toho důvodu, že český tým měl o lepší procento střelby a to jak z krátké vzdálenosti, tak ze střední a byl schopen dát jednoduché koše z rychlých protiútoků, zatímco Japonky nezaložily rychlý protiútok ani jeden, protože se české družstvo výborně vracelo do obrany. V tomto utkání tedy převyšoval

tým České republiky své soupeřky téměř ve všech ukazatelích kromě úspěšnosti v trestných hodech a počtu útočných doskoků.

5.2.2.1. Shrnutí utkání Česká republika x Japonsko ze záznamového archu

V tomto utkání patřily České hráčky k favoritkám a to už z toho důvodu, že v přípravných duelech proti Japonkám měly vždy navrch. Pokud by vyhrály, tak by si zajistily minimálně postup do osmi-finále a poté by záleželo na utkání se Španělskem, jestli by postoupily rovnou do čtvrtfinále.

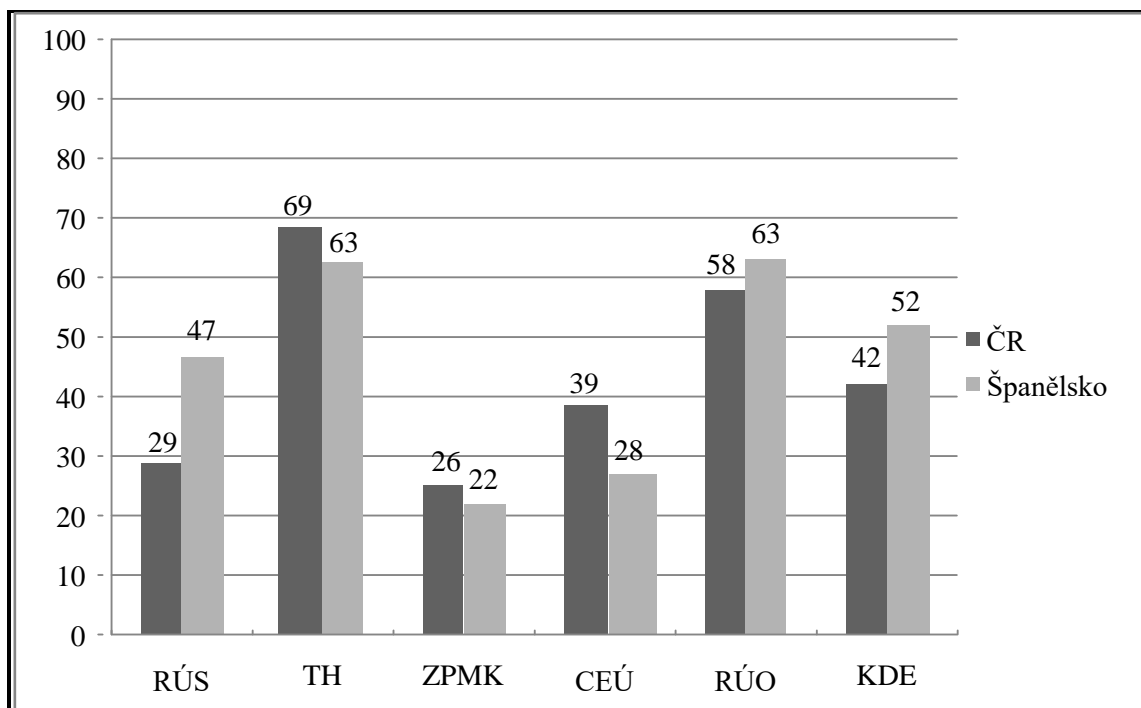
První hrací období se jevilo ze začátku lépe pro Japonky, kdy po několika faulech a neproměněných střelách jak z krátké vzdálenosti, tak ze střední vzdálenosti se Japonky dostaly do vedení až o 7 bodů, kdy zaznamenaly šňůru 7 bodů a dařilo se jim velice dobře střelecky. Na konci se ale Češky rozstřílely a nakonec první čtvrtinu vyhrály těsným rozdílem 18 : 16. České hráčky proměnily celkem 3 koše z krátké vzdálenosti z 6 pokusů, zatímco Japonky se pod košem moc neprosazovaly, když daly pouze 1 koš z celkových 4 pokusů. Ze střední vzdálenosti Češky vystřelily pouze 2 x a v 1 případě byly úspěšné. Japonky měly střeleckých pokusů sice 8, ale podařilo se jim skórovat jen 2 krát. Z dlouhé vzdálenosti se Češky prosadily 2 krát z celkem 4 pokusů a tu samou bilanci měly i Japonky. Rozdíl byl v počtu vystřelených trestných hodů, kdy bylo vidět, že České hráčky měly o dost více faulů než Japonky. Například Kateřina Bartoňová měla již v 1. čtvrtině 3 fauly. Japonky střílely 6 trestných hodů a z toho 4 byly úspěšné. Český tým střílel trestné hody pouze 2. Češkám se podařilo založit 1 rychlý protiútok, který byl úspěšný, ale týmu Japonska se nepodařil rychlý protiútok žádný. Ve druhé čtvrtině utkání na tom byly Japonky lépe než Češky, zlepšily svou střelbu a měly i více příležitostí k tomu dát koš. Češkám nevyhovovala japonská obrana, kdy Japonky dokázaly přebírat hráčky a český tým prozatím nevyužíval výškovou převahu svých pivotek. V této čtvrtině na tom byly Japonky lépe i rychlostně, Češky je jevily jako více unavený tým, ale Japonky své rychlosti nevyužili ani k jednomu rychlému protiútku. Češky také nezaložily ani jeden rychlý protiútok, takže jsme v této čtvrtině neviděly ani jeden rychlý protiútok. České hráčky měly 7 příležitostí dát koš z krátké vzdálenosti, avšak proměnily jen 4 pokusy. Japonské hráčky na tom byly úplně stejně z úspěšností střel z krátké vzdálenosti.

Plus měly ještě jeden úspěšný útočný doskok. Ani jeden z týmů neměl mnoho pokusů ze střední vzdálenosti – oba celky měly stejný počet pokusů a to celkem 4. Hráčky Česka proměnily 3 pokusy ze střední vzdálenosti a Japonky proměnily pouze jednu střelu. Rozdíl 6 bodů jsme zaznamenaly ze střelby z dlouhé vzdálenosti. Češky neproměnily ani jednu střelu z tříbodového území z celkem 2 pokusů. Japonky tedy skórovaly celkem ve dvou případech z 5 pokusů. Rozdíl byl i ve střelbě trestných hodů, kdy Češky střílely pouze 2 trestné hody a proměnily 1 a Japonky měly pokusy 4 a byly 100 %. Druhá čtvrtina tedy skončila lépe pro Japonky, které vedly o 5 bodů 38 : 33. Ve třetí čtvrtině dostaly české hráčky pokyn hrát zejména na podkošové hráčky a prosazovat se hlavně z pod koše, to se Češkám dařilo, a tak z 5 pokusů se jim podařilo 4 krát vstřelit koš a 1 se dokázaly prosadit ihned po útočném doskoku. Ve střelbě z krátké vzdálenosti byl v této čtvrtině největší rozdíl, protože Japonky se prosadily pouze jednou z 5 pokusů. Střelba ze střední vzdálenosti byla v této desetiminutovce slabinou obou týmů. České reprezentantky nedaly ani jeden koš ze střední vzdálenosti a to měly 4 pokusy, Japonky zaznamenaly 2 úspěšné pokusy z celkových 4 pokusů. Z dlouhé vzdálenosti na tom byly s úspěšností oba dva týmy stejně, proměnily 2 trojkové pokusy. Češky měly 3 pokusy a Japonky měly pokusy 4. Českému týmu se podařily založit 3 rychlé protiútoky. Dva byly úspěšné a po jednom rychlém protiútku střílely jediné 2 trestné hody v této čtvrtině, které však opět neproměnily. Japonky střílely také 2 trestné hody s 50 % úspěšností. Celá třetí čtvrtina vyzněla lépe pro České družstvo, které zaznamenalo na konci čtvrtiny 9 bodovou „šňůru“ bodů a dostalo se tak tedy do vedení i zásluhou přesné střely za 3 body, kterou proměnila Kateřina Elhotová. Před začátkem 4. čtvrtiny vedl tedy český tým rozdílem 2 bodů a to 53 : 51. Hned na začátku 4. čtvrtiny se opět trefila Kateřina Elhotová za 3 body a Češky tedy zaznamenaly 12 bodů oproti 0 Japonsku. Byla to sice jediná proměněná střela za 3 body ve 4. období hry, avšak velice důležitá. Japonky znervózněly a přestala se jim zcela dařit střelba. Z krátké vzdálenosti Japonky proměnily 2 koše z celkových 5 pokusů. Češky si vedly lépe, když zaznamenaly 12 bodů z 8 pokusů. Střelba ze střední vzdálenosti opět nebyla ani u jednoho z týmů silnou stránkou. Japonky neproměnily ani jednu střelu ze 4 pokusů a Češky pouze 1 střelu z 2 pokusů. V této čtvrtině měly oba týmy po 4 ztrátách, ale ani jeden tým jich nedokázal využít a potrestat tak soupeře z rychlého protiútku. Češky se dopustily 3 ztrát až v úplném závěru utkání, ale dokázaly si útok pohlídat a úspěšně tak dovést svůj tým k dalšímu cennému vítězství. Utkání nakonec skončilo rozdílem 14 bodů a to 71 : 57 pro český tým. Nejvýraznější rozdíl byl zejména ve 4. čtvrtině, kdy se Japonkám přestala

absolutně dařit střelba a český tým toho využil, jemuž se střelba zejména z krátké vzdálenosti dařila. Celkově byl 2. poločas pro Česky o dost povedenější, než 1. část hry.

5.2.3. Srovnání THV v utkání Španělsko x Česká republika

V posledním utkání základní skupiny se Český tým postavil proti hráčkám Španělska. Oba týmy zatím ani jednou neprohrály. Pokud chtěly Česky postoupit z 1. místa ve skupině, vyhnout se tak osmi-finále a postoupit rovnou do čtvrtfinále, musely Španělky porazit. Španělky patřily k favoritkám tohoto utkání a byly považovány za jedny z favoritek celého mistrovství. V roce 2013 se staly mistryněmi Evropy, kde se také střetly s českým výběrem a porazily ho ve čtvrtfinále 75 : 58. Všechny zápasy na tomto mistrovství zatím jednoznačně ovládly. O hráčkách Španělska je známo, že mají velice dobré rozehrávačky i pod košové hráčky, hrají velice dobře kolektivně a snaží se zakládat rychlé protiútoky. Mezi jejich největší opory patří Alba Torrens, Sancho Lyttle, která má okolo 15 doskoků na utkání a dále například Laia Palau, která působí v ZVVZ USK Praha a České hráčky tak dobře zná. Toto utkání se odehrálo 30. 9. 2014 opět v Ankara Areně, kde byly odehrány všechny utkání skupiny A.

Graf č. 3 : Nejdůležitější ukazatele THV v utkání Španělsko x ČR v %

Tabulka č. 3 : Ukazatele THV Španělsko x ČR

Ukazatele THV podle KAVTÝM

Utkání: Španělsko x Česká republika
Soutěž: Mistrovství světa, basketbal ženy
Část soutěže: základní skupina
Datum: 30. 9. 2014
Místo: Ankara, Turecko
Výsledek: 67:43 (Španělsko)

Domáci: Španělsko					Hosté: ČR				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	30	46	76		PMK	23	64	87	
SK	15	22	37	41	SK	9	12	21	43
SS	7	10	17	41	SS	5	19	24	21
SD	4	7	11	36	SD	2	8	10	20
DO	1	1	2	50	DO	0	1	1	0
RÚS	27	40	57	47	RÚS	16	40	56	29
TH	5	3	8	63	TH	11	5	16	69
AÚS	32	43	65	49	AÚS	27	45	72	38
DO+do			17		DO+do			12	
ZPŘ		8	17		ZPŘ		10	23	
ZPP		4	17		ZPP		6	23	
ZBL		1	17		ZBL		1	23	
ZJ		4	17		ZJ		6	23	
Celkem		17			Celkem		23		
ZPMK		17	76	22	ZPMK		23	87	26
PÚ	26	42	68	38	PÚ	17	61	78	22
RP	4	4	8	50	RP	6	3	9	67
OD			32		OD			27	
CEÚ	30	46	76	39	CEÚ	23	64	83	28
RÚO	55		87	63	RÚO	44		76	58
KDE	85		163	52	KDE	67		159	42

V tabulce a i v grafu číslo 3 můžeme vidět velký rozdíl mezi týmy v úspěšnosti útočných akcí. Český tým byl spíše podprůměrný, zatímco tým Španělek spíše průměrný. Jejich úspěšnost byla 47 %, což znamenalo celkem 30 úspěšných akcí z celkem 76. Český tým měl úspěšnost pouhých 29 % a úspěšně zakončil útočnou akci 23 krát z 87 pokusů. Rozdíl v celkovém počtu střel z pole činil pouhý 1 pokus navíc pro tým Španělska. Avšak co se úspěšnosti střelby z postupného útoku týče, tak byly Španělky úspěšnější. Zaznamenaly celkem 27 úspěšných pokusů, zatímco Češky o 9 úspěšných pokusů méně, tedy 16. Z krátké vzdálenosti byly Češky sice o 2 % úspěšnější, když proměnily celkem 43 % střel z krátké vzdálenosti, ale střelily jen 21 krát, zatímco Španělky vystřelily 37 krát a jejich úspěšnost byla 41 %. Španělské reprezentantky proměnily celkem 15 střel a České reprezentantky pouze 9 střel, což znamená, že již v tomto ukazateli, zaznamenaly Španělky o 12 bodů více. Ze střední vzdálenosti proměnily Španělky o 2 koše více, než Český tým, když zaznamenaly celkem 14 bodů z celkem 20 možných a Český tým bodů 10 z celkem 24 pokusů. Což znamená, že České reprezentantky byly úspěšné pouze ve 21 % případech a Španělky o 20 % více. Ani ve střelbě z dlouhé vzdálenosti nebyly Češky příliš úspěšné, když proměnily pouze 2 střely z celkem 10 pokusů, což znamená, že jejich úspěšnost se pohybovala opět okolo 20 %. Španělky měly celkem 11 pokusů a byly úspěšné ve 4 případech, takže opět měly o 6 bodů více. Ze střelby ihned po útočném doskoku zaznamenal tým Španělska 1 úspěšný a 1 neúspěšný pokus, Češky nezaznamenaly ani 1 úspěšný pokus a 1 neúspěšný pokus. Z ukazatele o absolutní úspěšnosti lze říci, že střelba byla jedním z hlavních důvodů, proč Český tým Španělkám podlehl. Češky se nedokázaly přes Španělskou obranu prosadit, protože se nedokázaly dostat do svých tradičních pozic.

V trestných hodech byly lepší české hráčky, když proměnily celkem 11 trestných hodů z celkových 16 a dostaly se tedy na 69 % úspěšnost. Španělky proměnily pouze 5 trestných hodů, ale měly o půlku méně pokusů, než české reprezentantky. Jejich úspěšnost byla 63 %.

Oba týmy měly za celé utkání hodně ztrát na vrcholovou úroveň. Český tým měl celkem 23 ztrát, což činilo 26 % ztracených míčů z 87 útoků. Španělky měly 17 ztrát z celkem 76 útoků, takže 22 % útoků končilo v jejich podání ztrátou, Nejvíce ztrát zaznamenaly oba celky z nepřesných přihrávek a přihrávek, které směřovaly do zázemí. České hráčky měly těchto ztrát 10 a Španělky o 2 ztráty méně, tedy 8. Oba týmy se v tomto utkání dopustily i přestupku, který bývá spíše typický pro mládežnické kategorie. Jedná se o porušení pravidel o krocích. Dále do této kategorie ztrát řadíme i útočné chyby. Češky se dopustily 6 ztrát v této kategorii

a Španělky opět o 2 méně, tedy 4. Stejný počet u obou týmů tedy 6 a 4 se dopustily i v kategorii jiných ztrát, kam řadíme například ztráty po vypíchnutí míče soupeřem. Oba celky měly 1 ztrátu po bloku soupeře.

Celková efektivita útočných akcí zahrnuje jak rychlé protiútoky, tak postupné útoky. V postupném útoku byl český celek velmi neefektivní, což svědčí o nízké úspěšnosti střelby českého týmu, ale také o kvalitní obraně Španělek. O těchto dvou faktorech jsem se již výše zmiňovala. Španělky dovolily Českám proměnit pouze 17 postupných útoků z celkových 78, což je pouhých 22 % úspěšnost. Tým španělských reprezentantek proměnil o 9 postupných útoků více, tedy 26 a jejich úspěšnost byla 38 %. Celkem založily o 10 postupných útoků méně, což znamená 68.

V rychlých protiútocích nedominovalo ani jedno z družstev. České hráčky proměnily 6 rychlých protiútoků z celkem 9 a Španělské reprezentantky byly úspěšné ve 4 případech z 8. Vzhledem k množství ztrát obou družstev rychlých protiútoků moc založených nebylo. To znamená, že oba týmy se dokázaly po svých ztrátách rychle zkoncentrovat a vrátit se tak do obraných pozic.

V konečné efektivitě týmového herního výkonu můžeme tedy vidět celkovou větší efektivitu hráček Španělska jak v obraně, tak v útoku. Hráčky dokázaly lépe zakončovat své útočné akce, zejména ze střední a dlouhé vzdálenosti. Větší efektivita v útoku a kvalitní obrana Španělek se nejvíce podílela na výsledku utkání, kdy Španělky zvítězily o 24 bodů.

5.2.3.1. Shrnutí utkání Španělsko x Česká republika ze záznamového archu

V tomto utkání mohly České hráčky jedině překvapit, ale pokud se ohlédneme za minulým Mistrovstvím světa, tak víme, že tam se jim to povedlo hned několikrát. Motivace vyhrát byla velká, protože vítězné družstvo se vyhne utkání proti Francii nebo Kanadě, postoupí rovnou mezi 8 nejlepších celků a ušetří tam síly na další duely.

První čtvrtina přinesla v 1. minutách rozpačitý výkon obou týmů, oba celky se sice dostávaly do zakončení, avšak nebyly schopny zaznamenat koš. Skóre bylo vyrovnané. Češky

se v druhé polovině 1. čtvrtiny dopustily několik zbytečných chyb, z kterých pramenily ztráty míče, ale jejich štěstím bylo, že Španělky prozatím jejich chyby tolik netrestaly a samy se dopustily mnoha chyb. V úplném závěru se blýskla krásným blokem Česká nejlepší hráčka na obranné polovině - Jana Veselá. Na konci 1. čtvrtiny měly Španělky 3 ztráty a České hráčky měly již ztrát 6. Z krátké vzdálenosti se Českám podařila proměnit pouze 1 střela, ale měly jen 3 pokusy, což poukazuje na to, že naše pivotmanky byly velice dobře pokryté a nedostávaly se tolik do zakončení, jako tomu bylo v předchozích dvou zápasech. Španělky proměnily 3 střely z krátké vzdálenosti z celkových 9 možných. Ani z dlouhé vzdálenosti české družstvo nezářilo. Češky proměnily opět pouze 1 střelu z možných 5 pokusů. Španělky střely 2, z celkových 5 pokusů. Střela za 3 body se nepovedla Českám proměnit ani jednou a Španělkám 1. Tyto drobné rozdíly vedly k tomu, že Španělsko po 1. čtvrtině vedlo o 5 bodů a to 14 : 9. Španělky se v 1. desetiminutovce sice moc nestrefovali, jejich procentuální úspěšnost byla nízká, ale zaznamenaly 7 útočných doskoků, když se Českám nedařilo pokrýt zejména Lauru Nichollosovou a měly tak o 9 střel navíc, než český tým.

Druhá čtvrtina přinesla pro český tým ještě větší střelecké trápení a Češky tedy zaznamenaly koš ze hry až po 9,5 minutách, kdy Kateřina Bartoňová vypíchl míč své soupeřce a proměnila nájezd z rychlého protiútok. Byl to jediný rychlý protiútok českého družstva v této čtvrtině. Španělky založily 2 rychlé protiútoky a oba 2 byly úspěšné. Jeden z nich až po trestných hodech, kterých střelily Španělky 4 a všechny 4 proměnily. Češky měly shodný počet pokusů, avšak jednou se jim trestný hod proměnit nepodařilo. Koš z rychlého protiútoku Českám ovšem nepomohl ke zvýšení úspěšnosti střelby a české reprezentantky se tak i nadále trápily a z toho plynul rychle zvyšující se náskok pro španělský tým, který byl již 17 bodů. Z krátké vzdálenosti se Českám podařilo uspět 2 z celkových 4 pokusů a Španělkám celkem 3 krát z celkem 6 pokusů. Ze střední vzdálenosti se Češky prosadily opět jednou z celkových 5 pokusů a Španělky 3 krát z 6 pokusů, takže měly stejnou úspěšnost jako u střel z krátké vzdálenosti. Z dlouhé vzdálenosti Češky zaznamenaly 1 úspěšný pokus a Španělky ani jeden. Dalším problémem, s kterým se český tým potýkal, byly ztráty, kterých bylo na konci 1. půle již 14, což bylo o půlku více, než měly Španělky, které jich zaznamenaly 7. V tomto utkání neměl český výběr žádnou hráčku, která by byla schopná zaznamenat více bodů. Španělky výborně pokryly naši nejlepší střelkyni Evu Vítečkovou a dovolily jí tak dát pouze 5 bodů. Španělky Evu bránily osobně a vůbec od ní neodstupovaly, česká střelkyně se tak těžko dostávala do volných pozic a nikdo její funkci nezastoupil. I když španělské hráčky také

nepodávaly svůj 100 % výkon, tak jim to stačilo k vedení nad Čěškami dvouciferným rozdílem.

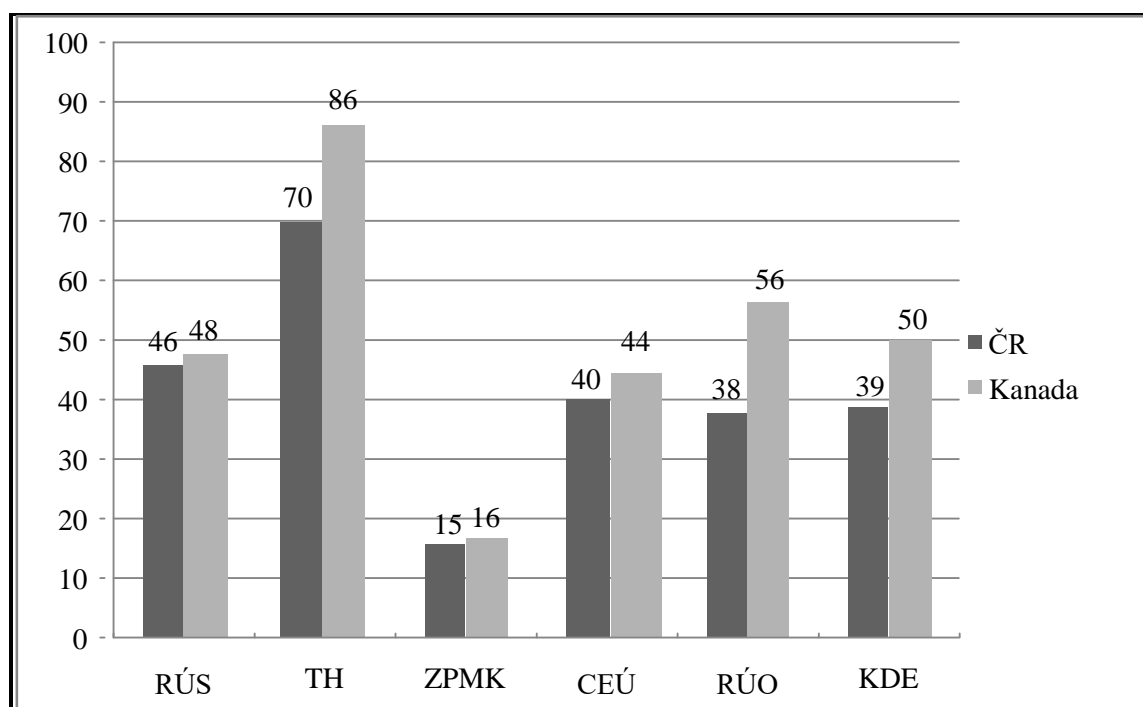
Do třetí čtvrtiny utkání české hráčky nastupovaly s 13ti bodovou ztrátou, když tabule ukazovala skóre 34 : 21 ve prospěch Španělska. Čěské hráčky měly sice hodně střeleckých pokusů, avšak jejich úspěšnost byla velice nízká. Z krátké vzdálenosti proměnily 1 střelu z 5ti pokusů, zatímco Španělky zaznamenaly 5 úspěšných pokusů ze 7mi. Ze střední vzdálenosti měly Čěšky 8 pokusů, ale úspěšné pokusy byly 3. Reprezentantky Španělska měly úspěšné 2 pokusy ze 3. Z dlouhé vzdálenosti nebyl ani jeden z týmů v této čtvrtině úspěšný. Čěšky sice zlepšily obranné doskakování, zejména v závěru čtvrtiny. Toto zlepšení plynulo z neúčasti na hřišti dvou klíčových podkošových hráček Sanchy Lyttleové a Laury Nichollsové. Čěské reprezentantky se snažily zrychlit i přechod na útočnou polovinu, založily celkem 4 rychlé protiútoky, a i když v jeden moment prohrávaly již o 19 bodů, tak na konci 3. čtvrtiny bylo skóre 48 : 34 ve prospěch Španělek.

V poslední desetiminutovce se bohužel pro Čěský tým nic nezměnilo. Španělky naopak svůj náskok po ztrátách Čěšek a následných rychlých protiútocích navyšovaly. Ve 3. minutě tak vedly již rozdílem vyšším jak 20 bodů, takže bylo o vítězi tohoto utkání rozhodnuto. Pokud bychom měly shrnout důvody, proč Čěský tým Španělkám podlehl a kde byly největší rozdíly, tak to bylo v úspěšnosti střelby, která byla u čěského týmu kolem 20 %, dále neprosazení se čěských podkošových hráček na rozdíl od hráček španělských, ve střeleckých pokusech, tak hlavně v doskakování, jak obranném, tak útočném. Dalším velkým problémem byly vysoké číslo celkových ztrát, kdy Čěšky měly 23 ztrát a Španělky o 6 méně, tedy 17. Španělky tedy potvrdily roli favoritek tohoto utkání a zvítězily nakonec o 24 bodů. Konečné skóre bylo 67 : 43.

5.2.4. Srovnání THV v utkání Čěská republika x Kanada

V osmi-finálovém utkání čekal tým Čěské republiky tým Kanady, který skončil ve skupině B na 3. místě po základní skupině. Pro oba celky bylo toto utkání zatím nejdůležitější ze všech na tomto turnaji. Tým Čěšek měl na svém kontě 2 výhry – nad Brazílií a Japonskem a 1 prohru – se Španělskem. Skončil tedy ve skupině A na 2. místě. Reprezentantky Kanady měly

bilanci opačnou. 2 prohry – s Francií a Tureckem a 1 výhru – nad Mosambikem. Oba týmy se přesouvaly z Ankary do Istanbulu do Ankara Areny. Utkání se odehrálo 1. 10. 2014. V posledním přípravném utkání mezi Českou republikou a Kanadou, se radoval z výhry český tým, když v poslední čtvrtinu vyhrál o 17 bodů a nakonec tak těsně Kanadanky po dlouhé době porazily. Pokud by tomu bylo tak i dnes, tak by Češky postoupily do čtvrtfinále, kde by si zahrály s Australankami, jako na minulém Mistrovství světa. Mezi kanadské opory patří Tamara Tathamová a Kim Gaucher. Ani jedno z družstev nebylo považováno za favorita utkání. Očekávalo se velmi vyrovnané a bojovné utkání.

Graf č. 4 : Nejdůležitější ukazatele THV v utkání ČR x Kanada v %

Tabulka č. 4 : Ukazatele THV ČR x Kanada

Ukazatele THV podle KAVTÝM

Utkání: Česká republika x Kanada
Soutěž: Mistrovství světa, basketbal ženy
Část soutěže: osmifinále
Datum: 1. 10. 2014
Místo: Ankara, Turecko
Výsledek: 71:91 (Kanada)

Domáci: ČR					Hosté: Kanada				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	31	47	78		PMK	39	49	88	
SK	11	10	21	52	SK	23	10	33	70
SS	11	14	25	44	SS	5	13	18	28
SD	3	7	10	30	SD	4	11	15	27
DO	1	0	1	100	DO	2	0	2	100
RÚS	26	31	57	46	RÚS	32	35	66	48
TH	16	7	23	70	TH	19	3	22	86
AÚS	42	39	80	53	AÚS	52	38	88	59
DO+do			4		DO+do			11	
ZPŘ		8	12		ZPŘ		6	14	
ZPP		2	12		ZPP		3	14	
ZBL		0	12		ZBL		1	14	
ZJ		2	12		ZJ		4	14	
Celkem		12			Celkem		14		
ZPMK		12	78	15	ZPMK		14	88	16
PÚ	27	46	73	37	PÚ	37	47	84	44
RP	4	1	5	80	RP	2	2	4	50
OD			19		OD			30	
CEÚ	31	47	78	40	CEÚ	39	49	88	44
RÚO	33		88	38	RÚO	44		78	56
KDE	64		166	39	KDE	83		166	50

Pokud se podíváme na 1. údaj v tabulce, kde se nachází četnost útočných akcí, tak vidíme, že Kanada měla o 10 útočných akcí více než Česká republika. Úspěšnou akci zaznamenaly hráčky Kanady 39 krát a Češky 31 krát. Pokud hráčka ztratila na vlastní polovině míč, nelze ani považovat, že byl útok založen. Proto se nedá považovat počet míčů pod kontrolou jako počet útoků.

Relativní úspěšnost střelby byla v tomto utkání téměř vyrovnaná. Oba týmy se však prosazovaly z více, či méně z jiných pozic. Kanadanky se prosazovaly nejvíce z krátké vzdálenosti, kdy proměnily 23 střel z celkem 32 pokusů, což znamená, že byly úspěšné v 70 %. Poukazuje to na neschopnost Češek ubránit jejich důrazné nájezdy, z kterých zaznamenávaly body po celou dobu utkání. České hráčky také zaznamenaly nejvyšší procento střelby z krátké vzdálenosti, ale měly o půlku méně úspěšných pokusů z celkových 21 pokusů, takže byly úspěšné v 52 %. Ve střelbě ze střední vzdálenosti byly Češky úspěšnější. Proměnily 11 pokusů z 25 a Kanadanky pouhých 5 pokusů z 18. Střelba z dlouhé vzdálenosti nebyla ani pro jeden tým zvláště úspěšná, u obou celků se pohybovala okolo 28 %. Konkrétně u Češek 30 % a u Kanaderek 27 %. Českým reprezentantkám se opět nedařil útočný doskok. Doskočily pouze 4 odražené míče v útoku a z toho 1 ihned po doskoku úspěšně zakončily. Kanadanky na tom byly s útočným doskokem lépe, když doskočily 11 odražených míčů a 2 krát úspěšně zakončily z podkošového území. Z ostatních doskočených míčů založily nový postupný útok a z tohoto ukazatele můžeme zjistit, že kanadské hráčky byly více agresivnější při snaze získat odražený míč po neúspěšné střele soupeřek.

Trestné hodiny byly v tomto utkání především silnou stránkou Kanady. Reprezentantky proměnily 19 pokusů z celkem 22 a dostaly se tedy na velmi vysokou úspěšnost 86 %. Češky měly o 17 % nižší úspěšnost. Zaznamenaly 16 úspěšných trestných hodů z 23 pokusů. Pokud se tedy zaměříme na absolutní úspěšnost střelby, tak zde žádný velký rozdíl nepocítíme. Samozřejmě však přispěl tento ukazatel k celkovému konečnému výsledku utkání. Kanadanky měly o 5 % vyšší úspěšnost, jejich procento střelby bylo 58 %.

Počet ztracených míčů neměl v tomto utkání také velkou zásluhu na výsledku utkání. české hráčky ztratily míč ve 12 případech. Nejvíce po špatných přihrávkách a přihrávkách končícího v zázemí. Těchto ztrát zaznamenaly celkem 8. Dále 2 ztráty po přestupku, útočné osobní chybě nebo díky porušení pravidel a 2 ztráty po jiné chybě, například po vypíchnutí

míče obráncem. Celkem se tedy Češky dopustily v 15 % ztráty míče, když měly míč pod kontrolou. Kanadanky měly o 2 ztráty více a ztrat se dopustily v 16 % ze všech míčů pod kontrolou.

Rozdíl v počtu proměněných postupných útoků se celkem lišil. V tomto ukazateli měly navrch kanadské hráčky, když proměnily 37 postupných útoků, na rozdíl od českých reprezentantek, které jich proměnily o 10 méně. Což znamená, že pokud by všechny střely byly za 3 body, rozdíl by mohl být až 30 bodů. Z hlediska rychlých protiútoků na tom byly lépe Češky, když se jim podařilo proměnit 4 rychlé protiútoky z celkem 5 pokusů. Kanadské hráčky měly úspěšnost 50 %, když byly 2 krát úspěšné a 2 neúspěšné.

Záznam obranných doskoků, kde opět dominovala Kanada, jako to bylo i při útočných doskocích, nám poskytuje zpětnou vazbu, že Kanadanky dobře plnily obranné úkoly. Doskočily celkem 30 míčů a české hráčky měly obranných doskoků o 12 méně. Někdy má jeden z týmů méně obranných doskoků díky vysoké úspěšnosti střelby soupeře, ale v tomto případě tomu tak nebylo, protože jak už jsem se zmínila výše, tak úspěšnost střelby byla u obou týmů téměř vyrovnaná.

V konečné efektivitě týmového herního výkonu se projevila převaha Kanady převážně v obraně. V útoku byly Kanadanky úspěšnější o 4 %, ale v obraně o 18 %, když dokázaly ubránit 56 % akcí českého týmu. Češkám se podařilo Kanadankám zabránit z 1 třetiny jejich útoků. Kvalitní obrana Kanady se projevila nejvíce na konečném výsledku, a pokud se podíváme na konečnou úspěšnost herního výkonu, tak jasně ukazuje na vcelku jasné vítězství Kanady, která byla o 11 % lepší v celkovém součtu úspěšnosti útočných a obranných akcí.

5.2.4.1. Shrnutí utkání Česká republika x Kanada

Hned na úvod 1. čtvrtiny se opět prosadila Kateřina Elhotová, která i ve včerejším utkání proti Španělsku otevřela skóre. Kanadské hráčky se prosazovaly především ze hry jedna na jednu, kdy vyklízely půlku hřiště a pak měly volnou cestu ke koši. Neměly žádné složité systémy. Již v této úvodní desetiminutovce proměnily 7 střel z krátké vzdálenosti, zatímco český tým zaznamenal pouze 2 úspěšné střely zpod koše. Češky se na každý koš dost nadřely a pod koš se s míčem skoro nedostaly. Jeden z klíčových momentů zápasu se stal za stavu 13 :

15 pro Kanadu, když byla odpískána technická chyba Petře Kulichové a Kanadanky tak odskočily na rozdíl 9 bodů. Po skončení 1. čtvrtiny tedy vedly Kanadanky 22 : 13. Hlavním rozdílem v této čtvrtině byla úspěšnost střelby, doskakování bylo vyrovnané, dokonce i v asistencích byly Češky úspěšnější. Trestné hody nestřílel český tým žádné, zatímco Kanada měla 5 možností a 4 z nich proměnila. České reprezentantky založily jeden rychlý protiútok, který byl neúspěšný. Kanadanky se rychle vracely do obrany, takže i po ztrátách, které měly 4, se Češkám nepodařilo založit více rychlých protiútoků. Kanada založila také jen 1 rychlý protiútok, ale zaznamenala z něj 2 body. Češky měly o 1 více, ale to nebylo nijak zvláště rozhodující.

2. čtvrtina začala úspěšně, když české hráčky konečně dostaly míč na pivotmanku Petru Kulichovou a ta tak odčinila svou chybu z předchozí čtvrtiny, kdy nedokázala ovládnout své emoce. Poté se Češkám podařilo snížit na 4 bodový rozdíl, ale po 3. osobním faulu Petry Kulichové musela česká reprezentantka střídat a bez naší nejvyšší hráčky se české hráčky v útoku nedokázaly prosadit. Kanadanky výborně doskakovaly, když měly po dvou čtvrtinách celkem 22 doskoků a Češky pouze 10. Češky hrály bez zájmu a o dost méně bojovaly, než Kanadanky a to se podepsalo na výsledku, který byl po 1. polovině 32 : 44 a český tým tedy prohrával o 12. Největší problém měly Češky hlavně v obraně.

Do začátku 2. poloviny Češky vstupovaly s tím, že musí vylepšit celkovou obranu, zjednodušit útok a proměňovat tak jednoduché koše, jako se dařilo Kanadankám. Bohužel se ale Češkám opět nedařilo na obraném doskoku, a když se poté začala kanadským hráčkám dařit střelba jak z krátké, tak ze střední vzdálenosti, bylo skóre již o 17 bodů ve prospěch Kanady. V druhé polovině 3. čtvrtiny ještě byla naděje, že by české reprezentantky mohly utkání otočit ve svůj prospěch, jako tomu bylo v přípravném utkání, kdy prohrávaly již o 18 bodů a utkání nakonec vyhrály. Česká kapitánka Eva Vítečková zaznamenala 8 bodů v kuse a na konci čtvrtiny vedla Kanada o 10 bodů 65 : 55.

Poslední desetiminutovka nepřinesla žádná překvapení. Český tým se snažil vyrovnat hře Kanady, nejvíce se dařilo Michaele Stejskalové, které se podařilo napodobit Kanadu ve hře jedna na jednu. Český tým byl úspěšný, ale na každý jejich koš dokázaly Kanadanky okamžitě zareagovat, a tak Češky neměly šanci náskok již více stáhnout. Naopak se jim poté přestalo opět dařit střelecky a Kanada tak vedla již 20 ti bodovým rozdílem. Utkání tedy skončilo výhrou Kanady 91 : 71 a znamenalo pro český tým konec na mistrovství světa.

Češky se nedostaly na velkém turnaji do čtvrtfinále od roku 2009 a teprve podruhé za posledních 13 let. Již před začátkem utkání bylo známo, že agresivní, rychlá hra, která je teď moderní, bez složitějších systémů, českému týmu nevyhovuje, a proto se tedy Kanada mohla těšit na utkání proti Austrálii o postup do semifinále. Pokud si tedy shrneme zásadní rozdíly, proč Český tým prohrál, tak největší rozdíl byl v doskocích, jak na obranné polovině, tak na útočné polovině. Kanada doskočila 30 odražených míčů na rozdíl do Češek, které doskočily míčů pouze 19. A pokud bychom brali v úvahu, že minimálně z půlky doskočených míčů vstřelily Kanadanky koš, tak je to přesně ten rozdíl, o který český tým prohrál, protože v ostatních aspektech jsme byly v konečných statistikách s Kanadankami vyrovnané.

5.2.5. Souhrn 4 utkání ČR x ostatním týmům

Tento ukazatel jsem získala po sečtení všech hodnot z tabulek ze všech předchozích utkání družstva České republiky a jeho soupeřek na mistrovství světa 2014. Tyto hodnoty nám tedy ukazují veškeré četnosti všech vybraných akcí, které se objevily v jednotlivých utkáních. Poté byl ze všech hodnot vypočítán percentil, který je pro danou činnost charakteristický. Všechny tyto hodnoty nalezneme v tabulce č. 5. V tomto konečném součtu pro mě není důležité, o jaké týmy se jednalo, protože v této práci mě zajímá, v čem byly české reprezentantky lepší a v čem naopak slabší, než jejich soupeřky a jaké aspekty tedy nejvíce ovlivnily výsledky utkání. V grafu č. 5 jsou procentuálně vyjádřeny hodnoty vybraných 6 ukazatelů, na které jsem se zaměřovala v mé práci po celou dobu. Dále jsem vytvořila tabulku č. 6, kde se nacházejí průměrné hodnoty všech ukazatelů na 1 utkání ČR proti jakémukoliv soupeři. Graf č. 6 jsem již nevytvářela, protože procentuálně by to bylo totožné s grafem předchozím.

Pokud porovnáme hodnoty v tabulce č. 5, tak se dostaneme k závěru, že hodnoty jsou ve většině případech vyrovnané nebo jsou zde drobné odchylky. Největší odchylka je v útočných doskocích a následnou střelbou na koš. České hráčky s útočným doskokem měly celý turnaj problémy. Za celé 4 zápasy zaznamenaly pouhé 4 útočné doskoky na rozdíl od svých soupeřek, které měly dohromady útočných doskoků 18. Po spočítání procentuální úspěšnosti Češky měly sice 75 % úspěšných pokusů, ale to bylo z toho důvodu, že měly opravdu málo pokusů, zatímco soupeřky proměnily 8 pokusů a měly tedy 44 % úspěšnost. Celkem měly

české reprezentantky 30 útočných doskoků, když zde započítáme i ty doskoky, z kterých rozehrály nový postupný útok. Ostatní týmy měly v celkovém součtu celkem 59 doskoků. Ve střelbě z krátké vzdálenosti měly české hráčky navrch, v poměru 51 %: 45 %. Další větší rozdíl byl v úspěšnosti střelby ze střední vzdálenosti, ze které vyšel lépe Český tým, když vystřelil celkem 85 střel, z toho 34 bylo úspěšných. Úspěšnost měly české hráčky 40 %, zatímco ostatní týmy v součtu 28 %, když zaznamenaly 19 úspěšných pokusů z celkem 70. V trestných hodech měly větší úspěšnost ostatní týmy v poměru 69 %: 63%. Češky zaznamenaly 38 úspěšných pokusů z 60 a ostatní družstva 49 ze 71 pokusů. V ukazateli o rychlých protiútocích můžeme vidět, že Češky byly aktivnější a zároveň i úspěšnější, když proměnily celkem 18 rychlých protiútoků z celkem 25 a ostatní družstva 9 rychlých protiútoků z 18. Poslední větší rozdíl shledáváme v relativní úspěšnosti obrany, kde jsme sčítaly počet obranných doskoků a ztrát soupeře. Zde přehrávaly české hráčky ostatní týmy o 6 % a to 55 %: 49 %. V ostatních údajích, se české hráčky liší o méně jak 5 %, nebo jsou údaje zcela vyrovnané. Z těchto údajů nám i vyplývá, že české hráčky na mistrovství světa 2014 celkem 2 krát vyhrály a 2 prohrály. Skončily tak tedy na 9. místě.

Tabulka č. 5 : Ukazatele THV ČR x Ostatní družstva

Ukazatele THV podle KAVTÝM

Utkání: 4× utkání Česká republika x Ostatní družstva
 Soutěž: Mistrovství světa, basketbal ženy
 Část soutěže: souhrn všech utkání celkem
 Datum: 27. 9. - 1. 10. 2014
 Místo: Ankara + Istanbul, Turecko
 Výsledek: 253 : 270 (ostatní družstva)

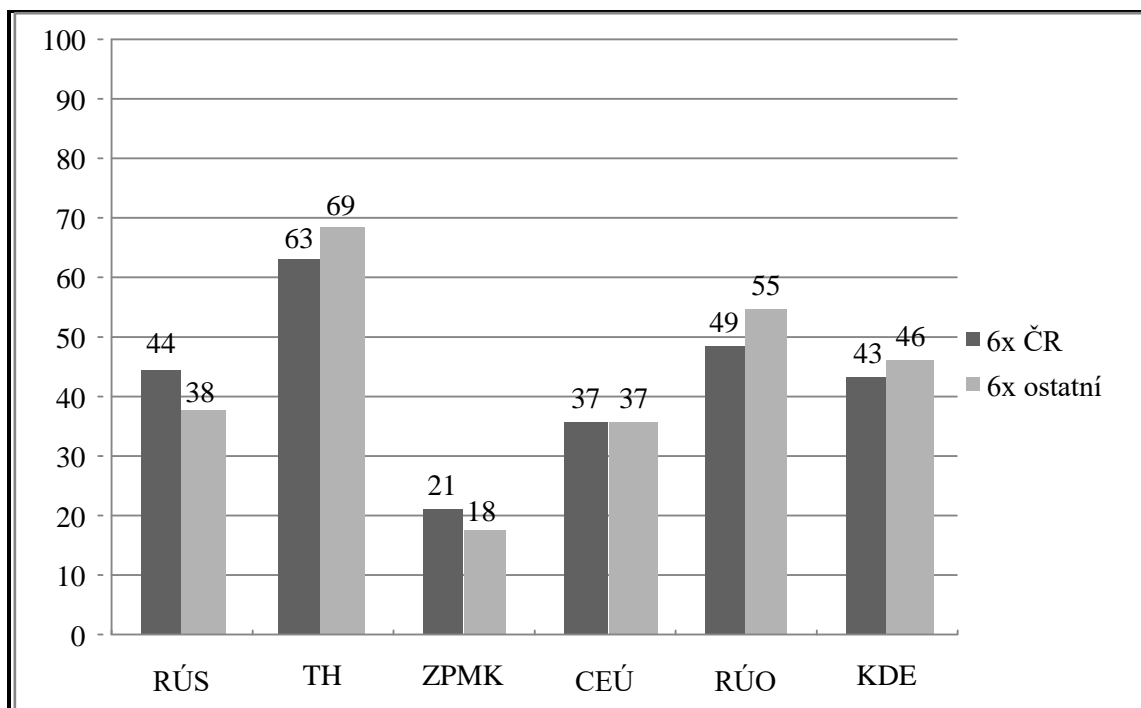
Domáci: ČR					Hosté: Ostatní družstva				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	115	199	314		PMK	120	203	323	
SK	46	44	90	51	SK	53	64	117	45
SS	34	51	85	40	SS	19	51	70	27
SD	15	27	42	36	SD	19	39	58	33
DO	3	1	4	75	DO	8	10	18	44
RÚS	96	121	217	44	RÚS	99	164	263	38
TH	38	22	60	63	TH	49	22	71	69
AÚS	134	144	278	48	AÚS	148	186	334	44
DO+do			30		DO+do			59	
ZPŘ		29	66	44	ZPŘ		26	58	45
ZPP		17	66	26	ZPP		18	58	31
ZBL		5	66	8	ZBL		3	58	5
ZJ		15	66	23	ZJ		11	58	19
Celkem		66			Celkem		58		
ZPMK		66	314	21	ZPMK		58	323	18
PÚ	97	192	289	34	PÚ	111	194	305	36
RP	18	7	25	72	RP	9	9	18	50
OD			104		OD			105	
CEÚ	115	199	314	37	CEÚ	120	203	323	37
RÚO	162		333	49	RÚO	173		314	55
KDE	277		647	43	KDE	293		637	46

Tabulka č. 6 : Průměrné hodnoty ukazatelů THV ČR x soupeř

Ukazatele THV podle KAVTÝM

Utkání: Česká republika x soupeř
Soutěž: Mistrovství světa, basketbal ženy
Část soutěže: průměrné hodnoty na 1 utkání z celkem 4
Datum: 1. 10. 2014
Místo: Ankara + Istanbul, Turecko
Výsledek: 63 : 68 (soupeř)

Domáci: ČR					Hosté: soupeř				
Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%	Ukazatele	ÚSP.	NEÚSP.	Celkem	%
PMK	28,75	49,75	78,5		PMK	30	50,75	80,75	
SK	11,5	11	22,5	51	SK	13,25	16	29,25	45
SS	8,5	12,75	21,25	40	SS	4,75	12,75	17,5	27
SD	3,75	6,75	10,5	36	SD	4,75	9,75	14,5	27
DO	0,75	0,25	1	75	DO	2	2,5	4,5	44
RÚS	24	30,25	54,25	44	RÚS	24,75	41	65,75	38
TH	9,5	5,5	15	63	TH	12,25	5,5	17,75	69
AÚS	33,5	36	69,5	48	AÚS	37	46,5	83,5	44
DO+do			7,5		DO+do			14,75	
ZPŘ		7,25	16,5	44	ZPŘ		6,5	14,5	45
ZPP		4,25	16,5	26	ZPP		4,5	14,5	31
ZBL		1,25	16,5	8	ZBL		0,75	14,5	5
ZJ		3,75	16,5	23	ZJ		2,75	14,5	19
Celkem		16,5			Celkem		14,5		
ZPMK		16,5	78,5	21	ZPMK		14,5	80,75	18
PÚ	24,25	48	72,25	34	PÚ	27,75	48,5	76,25	36
RP	4,5	1,75	6,25	1,6	RP	2,25	2,25	4,5	50
OD			26		OD			26,25	
CEÚ	28,75	49,75	78,5	37	CEÚ	30	50,75	80,75	37
RÚO	40,5		83,25	49	RÚO	43,25		78,5	55
KDE	69,25		161,75	43	KDE	73,25		159,25	46

Graf č. 5 : Nejdůležitější ukazatele v souhrnu 4 utkání ČR x ostatní soupeři v %

6. ZÁVĚR

V této práci jsem se zabývala kvantitativní analýzou týmového herního výkonu českých reprezentantek na mistrovství světa v roce 2014 v Turecku. Především mě zajímalo, jestli hráčky dokážou navázat na předchozí úspěch z MS v roce 2010, kde se umístilo české družstvo na skvělém 2. místě. Tým prošel zásadními změnami – změnilo se složení týmu, kdy tým opustila například česká kapitánka Hana Horáková. Dále mě zajímalo, jakých největších chyb se hráčky dopustily a co bylo jejich příčinou. Na začátku práce jsem si položila 5 otázek, na které se pokusím také odpovědět. K analýze týmového herního výkonu jsem použila kvantitativní analýzu videozáznamu (KVANTÝM).

Výsledky mé práce ukázaly, že Češky bohužel nedokázaly navázat na úspěch z MS v roce 2010 a zde jsou podle mého největší důvody, proč tomu tak bylo. Hráčky byly málo důrazné a agresivní, to se promítlo především v útočném doskakování a doskakování celkově. Dalším problémem jsem shledávala v celkovém pojetí hry, zatímco vyspělejší týmy nezakládají postupné útoky složitými systémy, ale spíše se snaží proměnit lehký koš ze hry jedna na jednu. Takto hrály například Kanadanky, které pak český tým jasně přehrály. České hráčky často dostaly míč na určitou hráčku a ostatní 4 poté čekaly, co s míčem udělá a nebyly vůbec aktivní. Těžší soupeřky se poté zaměřily na naše střelkyně, za které je považována hlavně Eva Vítečková a nikdo jiný z Češek ji nedokázal zastoupit. Dalším problémem bylo malé využití českých podkošových hráček, které pak nevyužily svou výškovou převahu. Český tým by se dle mého názoru měl zaměřit na současné trendy ve vrcholovém basketbalu jak v Evropě, tak ve světě a pokusit se svoji hru více zjednodušit a zrychlit. I když měl český tým v průměru mistrovství světa více rychlých protiútoků, než jeho soupeřky, tak si myslím, že by jich měly mít určitě více. Pomohlo by jim to tak k zaznamenání snadnějších košů ze hry. Další nepochopitelnou věcí mi přišlo obsazování některých hráček, některých spíše vůbec. Když se některým hráčkám nedařilo, nebo jen minimálně, trenér Lubomír Blažek je dlouho nestřídal a ostatní hráčky pak měly málo příležitostí. Například se jednalo o hráčku Terezu Peckovou, která podávala dobré výkony v jiných utkáních a na MS hrála minimálně. Největší dva problémy však shledávám v prvních dvou případech a jistě bych se jako budoucí trenérka zaměřila hned v začátcích u hráčů/ček na perfektní zvládnutí individuálních herních činností jednotlivce a na větší agresivitu v celkové hře.

Pokud se přesunu k odpovědím na mnou položené otázky, tak u první otázky mě zajímalo, zda efektivita vždy hovoří ve prospěch získaných bodů. Pokud se podíváme například na utkání Brazílie – Česká republika, tak u útočných doskoků mají české hráčky sice 100 % úspěšnost, ale zaznamenané pouze 2 body, zatímco tým Brazílie má úspěšnost jen 36 %, avšak zaznamenal bodů 8. Odpověď tedy zní, že pokud se díváme pouze na efektivitu, tak ne vždy to znamená, že v této činnosti byly hráčky lepší. Záleží na tom, kolik z daného ukazatele zaznamenaly bodů.

Další otázkou bylo, v kterých ukazatelích bylo české družstvo lepší než soupeř. To snadno zjistíme z námi vytvořené tabulky č. 5. Zaměříme se na to, z kterých činností získaly hráčky více bodů, než jejich soupeřky. Opomineme tak efektivitu dané činnosti, z důvodu, který jsem uvedla výše. Činnosti, ve kterých vynikal český tým, byl rychlý protiútok a střelba ze střední vzdálenosti.

Dále mě zajímalo, jestli Češky dokázaly využít své výšky v podkošovém území, převyšovaly soupeřky v doskocích a ve střelbě z krátké vzdálenosti. Jak už jsem se zmínila výše, tak v doskocích český tým moc nevynikal, spíše vůbec a v utkáních, kde se Češkám nedařilo úspěšně proměňovat střely ze střední vzdálenosti a dlouhé vzdálenosti se vždy snažily dostávat míč do podkošového prostoru. Například v utkání s Japonkami tak zaznamenaly 32 bodů, což se dalo očekávat, protože japonské hráčky patřily k nejmenším na turnaji.

Pokud se podíváme na počet ztrát v jednotlivých utkáních, tak ani jeden z celků nedokázal ztráty protihráček trestat na tolik, aby byly rozhodujícím faktorem pro jejich vítězství. Češky měly například v utkání s Brazilkami ještě o 3 ztráty více, ale stejně utkání o 13 bodů vyhrály. V opačném případě, když měly o 2 ztráty méně, než Kanadanky, tak utkání prohrály o 20 bodů. Největší rozdíl v počtu ztrát byl v utkání Češek proti Španělkám, kdy měly Češky 23 ztrát oproti 17 ztrátám Španělek. Zde to mohl být jeden z mnoha faktorů, proč Češky tento duel prohrály.

Vzhledem k tomu, že žádné z pozorovaných utkání nebylo vyrovnané v koncovce utkání, tak ani nemůžeme hovořit o takové důležitosti trestných hodů, jako tomu je v utkáních vyrovnaných, kde může být často úspěšnost klíčová. Ve třech utkáních měly Češky vždy méně úspěšných pokusů. V utkání se Španělkami měly o 6 úspěšných pokusů více. Efektivita

trestných hodů se ve všech utkání pohybovala okolo 70 %, akorát v utkání proti Japonsku měly Česky o dost nižší úspěšnost a to 36 %.

Tato práce pro mě byla jako pro aktivní hráčku velkým přínosem, nejen, že jsem všechny utkání pozorovala zcela z jiného úhlu pohledu, více jsem vnímala jednotlivé situace a jejich řešení, ale zaznamenala jsem i situace, kterých bych si při běžném zhlédnutí utkání nevšimla. V budoucnosti bych se ráda věnovala dále trenérství i na vyšší úrovni, a tak mi tyto postřehy a komentáře u videozáznamů jistě pomohly.

POUŽITÁ LITERATURA

BAŽANT, J. *Stříbro s chutí zlata: oficiální publikace MS v basketbalu žen 2010*. Praha: Mladá fronta, 2010. ISBN 978-80-204-2377-1.

COUSY, B. a POWER F., G. *Basketball; concepts and techniques*. Boston: Allyn and Bacon, 1970.

DOBRÝ, L. *Didaktika sportovních her*. Praha : SPN, 1988.

DOBRÝ, L. *Malá škola basketbalu*. Praha: Olympia, 1986. ABC sportu.

DOBRÝ, L. a VELENSKÝ, E. *Košiková: (teorie a didaktika)*. Praha: SPN, 1980. Učebnice pro vysoké školy (Státní pedagogické nakladatelství).

DOBRÝ, L. a SEMIGINOVSKÝ B. *Sportovní hry: výkon a trénink*. Ilustroval Zdeňka MARVANOVÁ. Praha: Olympia, 1988. Naučná literatura.

DOVALIL, J. a kol. *Výkon a trénink ve sportu*. 3. Vyd. Praha : Olympia, 2009. ISBN 978 – 80 – 7376 – 130 – 1.

TÁBORSKÝ, František. *Základy teorie sportovních her: učební text pro bakalářské studium*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2007. ISBN 978-80-86317-48-9.

VELENSKÝ, E. a kol. *Košiková – učební text pro trenéry II. třídy*. 1. vyd. Praha : Olympia, 1978.

VELENSKÝ, M., KARGER, J. *Basketbal*. 1. vyd. Praha : Grada Publishing, 1999. ISBN 80 – 7169 – 834 – 2.

VELENSKÝ, M. *Pojetí basketbalového učiva pro děti a mládež*. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1480-9.

Internetové zdroje:

web: www.fiba.com

web: www.cbf.cz